

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет аграрного менеджменту

УДК 658.152:330.322

ПОГОДЖЕНО
Декан факультету
аграрного менеджменту

_____ **Анатолій ОСТАПЧУК**
(підпис) (ПП)

« ____ » _____ 2025 р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
адміністративного менеджменту та ЗЕД

_____ **Олена КОВТУН**
(підпис) (ПП)

« ____ » _____ 2025 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему «Управління інвестиційною діяльністю підприємства»

Спеціальність

073 «Менеджмент»
(код і назва)

Освітня програма

Адміністративний менеджмент
(назва)

Орієнтація освітньої
програми

освітньо-професійна
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньої програми

к.е.н., доцент _____
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Олена КОВТУН
(ПБ)

**Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи**

к.е.н., доцент _____
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Ольга КОСТЮК
(ПБ)

Виконав

_____ (підпис)

Дмитро ГАСВ
(ПБ)

КИЇВ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет аграрного менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

адміністративного менеджменту та ЗЕД

Олена КОВТУН

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

(ПІП)

«13» грудня 2024 року

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

Гаєву Дмитру Сергійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність

073 Менеджмент

(код і назва)

Освітня програма

Адміністративний менеджмент

(назва)

Орієнтація освітньої програми

освітньо-професійна

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської кваліфікаційної роботи «Управління інвестиційною діяльністю підприємства»

затверджена наказом ректора НУБіП України від «13» грудня 2024 р. №2235 «С»

України від

Термін подання завершеної роботи на кафедру

2025.11.03

(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: нормативно-правові та законодавчі акти державних органів влади України, Закони України, Державної служби статистики України, навчальні посібники, підручники та монографії, наукові статті в періодичних виданнях з питань інвестиційної діяльності, фінансові звіти підприємства, власні спостереження автора

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретико-методичні основи управління інвестиційною діяльністю підприємства
2. Сучасний стан системи управління інвестиційною діяльністю підприємства
3. Напрями удосконалення системи управління інвестиційною діяльністю підприємства

Перелік графічного матеріалу (за потреби) _____

Дата видачі завдання «13» грудня 2024 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____

(підпис)

Ольга КОСТЮК

(прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання _____

(підпис)

Дмитро ГАСВ

(прізвище та ініціали студента)

РЕФЕРАТ

Актуальність теми. В умовах глобалізації економіки та зростання конкуренції на внутрішніх і зовнішніх ринках інвестиційна діяльність підприємств набуває особливого значення. Вона є основою для забезпечення стійкого економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності, впровадження інновацій та модернізації виробничих процесів. Ефективне управління інвестиційною діяльністю дозволяє підприємству не лише залучати фінансові ресурси, але й раціонально їх використовувати, забезпечуючи оптимальне співвідношення ризику та прибутковості. Це вимагає системного підходу, що поєднує стратегічне планування, аналіз інвестиційних проєктів, управління капіталом та контроль за їх реалізацією.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних і методичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі основні *завдання*:

- визначити сутність інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства;
- вивчити класифікацію видів інвестицій та джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємства;
- запропонувати методичні підходи оцінки ефективності системи управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- дослідити господарську діяльність підприємства;
- проаналізувати ринок, конкурентів та SWOT-аналіз підприємства;
- оцінити ефективність інвестиційної діяльності підприємства
- обґрунтувати пропозиції щодо залучення інвестицій в підприємство;
- запропонувати та впровадити інвестиційний проєкт для підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Методи дослідження: метод аналізу, SWOT-аналіз, метод PEST, метод порівняльного аналізу, порівняльного аналізу, фінансовий аналіз, графічний метод, аналіз, синтез.

Наукова новизна. Отримали подальший розвиток шляхи удосконалення системи управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах воєнного стану.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати виконання магістерської кваліфікаційної роботи були оприлюднені на VI Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний менеджмент: виклики та можливості». (м. Київ, НУБіП України, 04 листопада 2025 р.).

Ключові слова: ІНВЕСТИЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА, ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ, ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, SWOT-АНАЛІЗ, МЕТОД PEST

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Сутність інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства	10
1.2. Класифікація видів інвестицій та джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємства	17
1.3. Методичні підходи оцінки ефективності системи управління інвестиційною діяльністю підприємства	22
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	28
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	28
2.2. Аналіз ринку, конкурентів та SWOT-аналіз підприємства	34
2.3. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства	38
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	48
3.1. Пропозиції щодо залучення інвестицій в підприємство	48
3.2. Розробка інвестиційного проекту для підприємства	53
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69

ВСТУП

Актуальність роботи. В умовах глобалізації економіки та зростання конкуренції на внутрішніх і зовнішніх ринках інвестиційна діяльність підприємств набуває особливого значення. Вона є основою для забезпечення стійкого економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності, впровадження інновацій та модернізації виробничих процесів.

Ефективне управління інвестиційною діяльністю дозволяє підприємству не лише залучати фінансові ресурси, але й раціонально їх використовувати, забезпечуючи оптимальне співвідношення ризику та прибутковості. Це вимагає системного підходу, що поєднує стратегічне планування, аналіз інвестиційних проектів, управління капіталом та контроль за їх реалізацією.

Важливим завданням є вибір таких інвестиційних рішень, які відповідають загальній стратегії розвитку підприємства та сприяють зростанню його ринкової вартості. У цьому контексті управління інвестиційною діяльністю виступає ключовим елементом фінансового менеджменту, від ефективності якого залежить довгострокова стабільність і конкурентні позиції підприємства.

Питанням специфіки та особливостям управління інвестиційною діяльністю підприємства присвячені праці вчених та дослідників: Бланк І. А., Бланк І. О., Гуляєва Н. М., Вавдійчик І. М., Бушовська Л. Б., Гайдай Г. Г., Галько Л., Герасимчук З. В., Гринько П. Л., Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А., Давиденко Н. М., Буряк А. В., Скрипник Г. О., Денисюк О. Г., Цаль-Цалко Ю. С., Долішній М. І., Беленький П. С., Каут О. В., Дунайчук С. М., Кіреєва А. Клименко С. М., Коритько Т. Ю., Крук О. М., Костюк В. Р., Семеній А. А., Крамаренко Г. О., Кузьмін О. Є., Гудзь П. В., Кучер А. В., Ліпич Л. І., Мазаракі А. А., Алексєєв І. В., Михайлик О., Бірак Є., Олейнікова Л., Череп А., Череп П., Пересада А. А., Погрібна К. А., Шевчук О. В., Пономарьов В. С., Савіцька С. І., Савченко Т. І., Сімкова Т. О., Байда О. К., Скотнікова Л. П., Угрімова І. В., Степанова А. А., Тарасюк Г. М., Шинкарук Л. В., Биховченко В. П., Власенко Т. О., Власенко Ю. Г., Деліні М. М., Суханова А. В., Алексєєва К. А., Чернишов В.

В. та інші.

Проте в зазначених працях, на наш погляд недостатньо розкрита проблема управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах воєнного стану, тому дослідження цього питання є досить актуальним.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є обґрунтування теоретичних і методичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Для досягнення мети в кваліфікаційній магістерській роботі були визначені наступні завдання:

- визначити сутність інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства;
- вивчити класифікацію видів інвестицій та джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємства;
- запропонувати методичні підходи оцінки ефективності системи управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- дослідити господарську діяльність підприємства;
- проаналізувати ринок, конкурентів та SWOT-аналіз підприємства;
- оцінити ефективність інвестиційної діяльності підприємства
- обґрунтувати пропозиції щодо залучення інвестицій в підприємство;
- запропонувати та впровадити інвестиційний проект для підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління інвестиційною діяльністю підприємства. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Методи дослідження. В магістерській кваліфікаційній роботі були використані такі методи дослідження: метод аналізу ключових показників ефективності за допомогою якого можна оцінити, наскільки успішно підприємство досягає своїх довгострокових цілей; SWOT-аналіз для виявлення факторів, що впливають на ефективність управління стратегічним розвитком підприємства; метод порівняльного аналізу для порівняння ефективності підприємства з іншими підприємствами-конкурентами; фінансовий аналіз – для оцінки загального стану підприємства з розрахунком його фінансових

показників, що дозволяє виявити проблеми та сильних сторін стратегії розвитку організації.

Інформаційна база дослідження: нормативно-правові та законодавчі акти державних органів влади України, Закони України, Державної служби статистики України, навчальні посібники, підручники та монографії, наукові статті в періодичних виданнях з питань інвестиційної діяльності, фінансові звіти підприємства, власні спостереження автора.

Наукова новизна – дістали подальшого розвитку шляхи удосконалення системи управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах воєнного стану.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна магістерська робота є результатом самостійного дослідження. Результати та висновки, викладені в кваліфікаційній магістерській роботі, отримані автором особисто.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати виконання магістерської кваліфікаційної роботи були оприлюднені на VI Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний менеджмент: виклики та можливості». (м. Київ, НУБіП України, 04 листопада 2025 р.).

Обсяг і структура кваліфікаційної магістерської роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 63 найменувань. Робота містить 23 таблиці, 15 рисунків. Основний зміст роботи викладений на 74 сторінках комп'ютерного тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства

В сучасних умовах ефективна робота будь-якого підприємства передбачає його розвиток та потребує витрат на поточний період, що в свою чергу призводить до отримання різноманітних майнових прав, включаючи при цьому й інвестиційні об'єкти. Використання інвестиційних об'єктів дає можливість здобути переваги саме в майбутньому, як у вигляді економічної вигоди, так й в сильній конкурентній позиції.

Тому важливою умовою для забезпечення стійкого економічного розвитку будь-якого підприємства або всієї країни в цілому є саме активація інвестиційної діяльності. Кожна організація провадить інвестиційну діяльність, що є базою для її росту та розвитку. Також інвестиції є досить важливим каталізатором щодо динамічного росту підприємства. Крім того інвестиції дозволяють розширювати підприємницьку діяльність завдяки накопиченню ресурсів, придбання нових підприємств та розвитку у нових сферах [47].

В літературних джерелах можна знайти безліч різних тлумачень та підходів щодо розуміння терміну інвестиції. Тому при визначенні економічної сутності інвестицій варто відвести значну увагу визначенню цього терміну.

Багато вчених як вітчизняних, так і зарубіжних, таких як Бланк І. А., Сімкова Т. О., Байда О. К., Погрібна К. А., Шевчук О. В. та інші, досліджують та вивчають питання інвестицій та інвестиційної діяльності у своїх працях. Вчені розглядають сутність цих понять у своїх роботах з урахуванням різних аспектів яка на макро- так і на мікрорівнях розвитку економіки.

Значна кількість різноманітних визначень поняття «інвестиції» як у вітчизняних так і зарубіжних джерелах характеризуються різноманітністю головних характеристик даної складної економічної категорії.

В результаті аналізу різноманітних поглядів й визначень даної економічної категорії, наведемо найбільш поширені визначення (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Визначення поняття «інвестиції»

Автор	Визначення
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [43]	Всі види майнових та інтелектуальних цінностей, нових, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект
Бланк І. А. [6]	Термін «інвестування» означає розлучитися з грошима вже сьогодні з тим, щоб отримати їх більшу суму в майбутньому
Сімкова Т. О., Байда О. К. [50]	Спосіб розміщення капіталу, що має забезпечити збереження або зростання суми капіталу
Погрібна К. А., Шевчук О. В. [45]	Довгострокові вкладення капіталу в різні галузі та сфери економіки, інфраструктуру, соціальні, соціальної сфери, програми, охорону довкілля з метою розвитку виробництва, соціальної сфери, підприємництва, отримання прибутку
Тарасюк Г. М. [53]	Використання коштів для отримання ще більших коштів, для отримання доходів або досягнення приросту капіталу
Олейнікова Л., Череп А., Череп П. [38]	Частина доходу за поточний період, що не була використана для споживання, приріст цінностей капітального майна в результаті продуктивної діяльності даного періоду

Джерело: узагальнено за даними [6, 38, 43, 45, 50, 53]

Нині найбільш поширеним уявленням саме про інвестиції є вкладення капіталу для його подальшого збільшення. При цьому вітчизняні та закордонні

автори, які вивчають явище «інвестиція», зазвичай розглядають капітал саме як основне джерело інвестицій.

Бланк І. А. виділяє основні головні особливості інвестицій підприємства саме для планування й управління інвестиційною діяльністю [6]. На рис. 1.1. наведено систематизовані характеристики інноваційної діяльності.

Рис. 1.1. Головні характеристики інвестицій підприємства для організації управління інвестиційною діяльністю

Джерело: сформовано за даними [6]

Зазначимо, що саме інвестиції мають ключове значення як для економіки країни, регіону, галузі так і для підприємства, адже вони становлять основу для:

- нарощування темпів науково-технічного прогресу й покращення якості виробленої продукції;
- переорієнтації системи суспільного виробництва й забезпечення урівноваженого розвитку саме всіх галузей економіки;
- постійне оновлення основних виробничих фондів організації й впровадження стратегії розширеного відтворення;

- формування та нарощування потрібних ресурсів для будь-якого сектора;
- подолання численних соціальних викликів, таких як підвищення рівня життя населення [33].

В роботі Бланк І. О., Гуляєва Н. М., Вавдійчик І. М. інвестиційна привабливість підприємства розглядається через стадії життєвого циклу [7]. На рис. 1.2 наведена розглянемо класичну модель життєвого циклу підприємства.

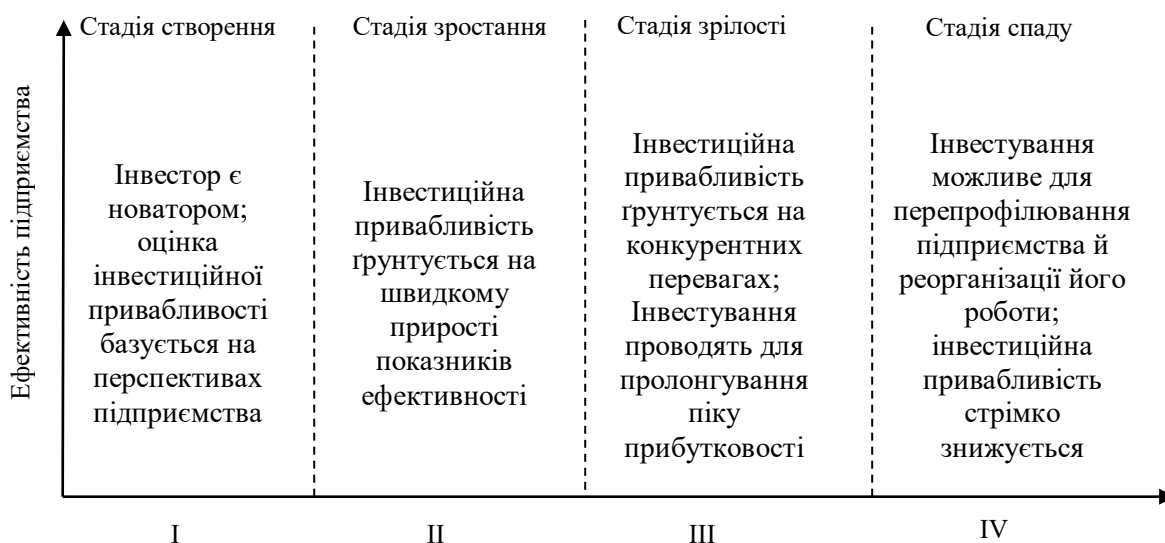

Рис. 1.2. Формування інвестиційної привабливості на всіх стадіях життєвого циклу підприємства

Джерело: сформовано за даними [7]

Оскільки здійснення інвестицій визначається як інвестиційна діяльність, варто проаналізувати суть терміну інвестиційна діяльність.

Отже, термін «інвестиційна діяльність підприємства», подібно до більшості й інших економічних термінів, має різноманітне визначення з урахуванням контексту й сфери застосування. В таблиці 1.2 наведено різноманітні й найбільш точні визначеннями терміну інвестиційна діяльність підприємства.

Таблиця 1.2

Визначення поняття «інвестиційна діяльність підприємства»

Автор	Визначення
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [43]	Сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо реалізації інвестицій
Бушовська Л. Б. [11]	Сукупність дій і заходів з розміщення коштів (інвестицій) з метою отримання зростаючої величини прибутку і досягнення позитивного фінансового результату підприємства
Герасимчук З. В. [16]	Процес вкладання інвестицій і здійснення практичних дій з метою отримання прибутку або досягнення іншого корисного моменту
Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. [21]	Сукупність виконуваних дій щодо ефективного вкладання коштів в інвестиційні проекти та програми, здатні принести додаткову вигоду
Долішній М. І., Беленький П. С. [25]	Інвестиційний процес, який потребує проектної підтримки, здійснення проектного аналізу
Крамаренко Г. О. [32]	Комплекс заходів і дій фізичних та юридичних осіб, які вкладають власні кошти для отримання прибутку
Пересада А. А. [42]	Послідовна сукупність практичних дій суб'єктів (інвесторів та учасників) щодо здійснення інвестицій з метою одержання доходу або прибутку

Джерело: узагальнено за даними [11, 16, 21, 25, 32, 43]

Отже, інвестиційна діяльність є цілеспрямованим процесом, що містить пошук необхідних інвестиційних ресурсів, вибір ефективних об'єктів для

інвестування, формуванням збалансованої інвестиційної програми з урахуванням певних критеріїв для забезпечення її реалізації [25].

Щодо економічної сутності інвестиційної діяльності підприємства, зазначимо, що вона повинна забезпечити найбільш ефективні шляхи щодо реалізації інвестиційних стратегій [42]. В цілому, процес інвестування передбачає саме відмову від споживання ресурсів в теперішній час для отримання доходів у майбутньому. При цьому в якості корисного ефекту виступають такі результати: екологічні комерційні, соціальні [32].

Отже, інвестиційна діяльність підприємства передбачає практичну діяльність щодо здійснення вкладів інвестиційного капіталу саме в об'єкти підприємницької діяльності для отримання інвестиційного доходу чи іншого ефекту в майбутньому періоді [46].

Удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства полягає саме в реалізації проекту в досить короткі терміни, й також в зведенні всіх інвестиційних ризиків до мінімуму. Будь-який інвестиційний проект передбачає наявність трьох основних учасників: інвестор, що інвестує власні кошти з метою їх збільшення; підприємство, що займається безпосереднім впровадженням проекту; та держава. При цьому підприємство прагне до максимізації прибутку та до підвищення своєї ринкової вартості [48]. Крім того розширення підприємств може призвести до зростання економіки на довгострокову перспективу. Всі суб'єкти інвестиційної діяльності отримують свій власний корисний ефект – від прибутку для інвестора до позитивного соціально-економічного ефекту для країни.

Інструменти фінансування розвитку підприємства відрізняються за стабільністю витребування повернення коштів. Власні кошти підприємства мають бути повернуті в будь-якому випадку, оскільки вони потрібні для оплати праці персоналу, закупівлі термінових оборотних активів тощо [51]. Однак, виплати за банківським кредитом мають здійснюватися за графіком. Також, повернення інвестицій можлива лише за умови досягнення точки виходу проекту саме на позитивний грошовий потік [54].

Інвестиційна діяльність реалізується саме через виконання інвестиційних проектів чи шляхом операцій, які стосуються корпоративних прав, різних видів майнових та інтелектуальних цінностей.

Головною метою інвестиційної діяльності є саме досягнення оптимального рівня ліквідності інвестиційних ресурсів, що дозволить отримати максимум прибутку й забезпечити стійкий та безкризовий розвиток підприємства на тривалий термін.

З урахуванням головної мети інвестиційної діяльності, визначимо ключові завдання інвестиційної діяльності (рис. 1.3).

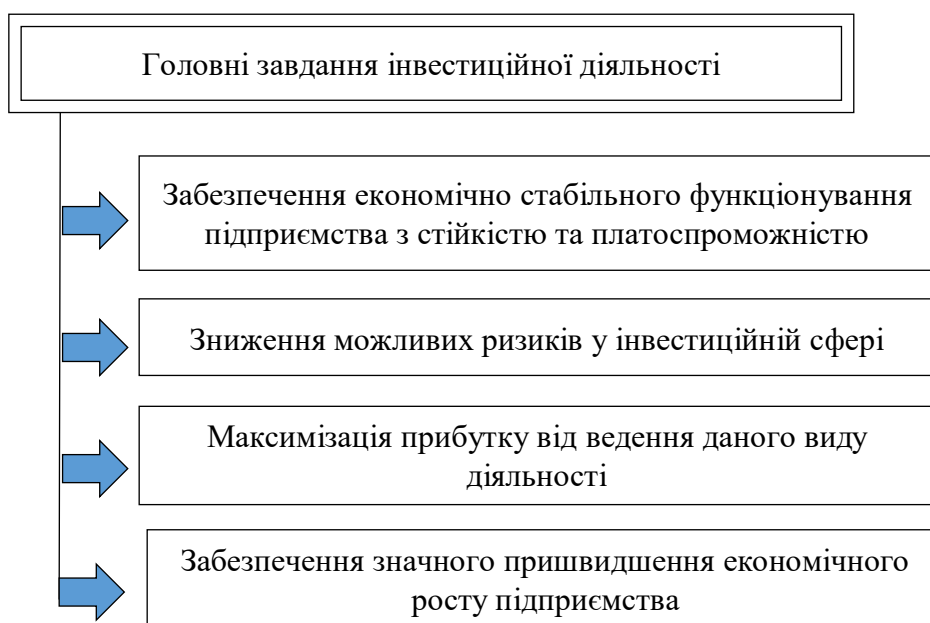

Рис. 1.3. Головні завдання інвестиційної діяльності

Джерело: сформовано за даними [25]

Отже, в інвестиційній діяльності зазначені завдання тісно пов'язані між собою. Забезпечення значного росту підприємства можливо досягти лише шляхом вибору вигідних інвестиційних проектів й активізації впровадження інвестиційних програм, які заплановані на конкретний етап розвитку. В свою чергу це призведе до максимізації прибутку підприємства.

1.2. Класифікація видів інвестицій та джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємства

Інвестиції досить складне явище. Саме тому інвестиції можна класифікувати за багатьма типами з урахуванням різних критеріїв [46].

В економічній теорії застосовують більше сотні термінів щодо опису різних типів інвестицій. Для ефективного управління інвестиціями підприємства досить важливо здійснити класифікацію інвестицій з урахуванням різних критеріїв. В таблиці 1.3 наведена класифікація видів інвестицій.

Таблиця 1.3

Класифікація видів інвестицій

Ознака	Вид
Форма власності	Державні, колективні, комунальні, приватні
Джерела формування	Валові, чисті
Об'єкт вкладання коштів	Реальні, фінансові
Регіональна ознака	Внутрішні, іноземні, закордонні
Строк освоєння	Короткострокові, середньострокові, довгострокові
Характер участі в інвестуванні	Прямі, непрямі
Характер використання капіталу в інвестиційному процесі	Первинні, реінвестиції, дезінвестиції

Джерело: сформовано за даними [25]

Нині досить часто в економічних джерелах дослідження звертають увагу

на новому типі інвестицій – інноваційна форма. В залежності від спрямування коштів, виділяють наступні форми інвестицій (рис. 1.4).

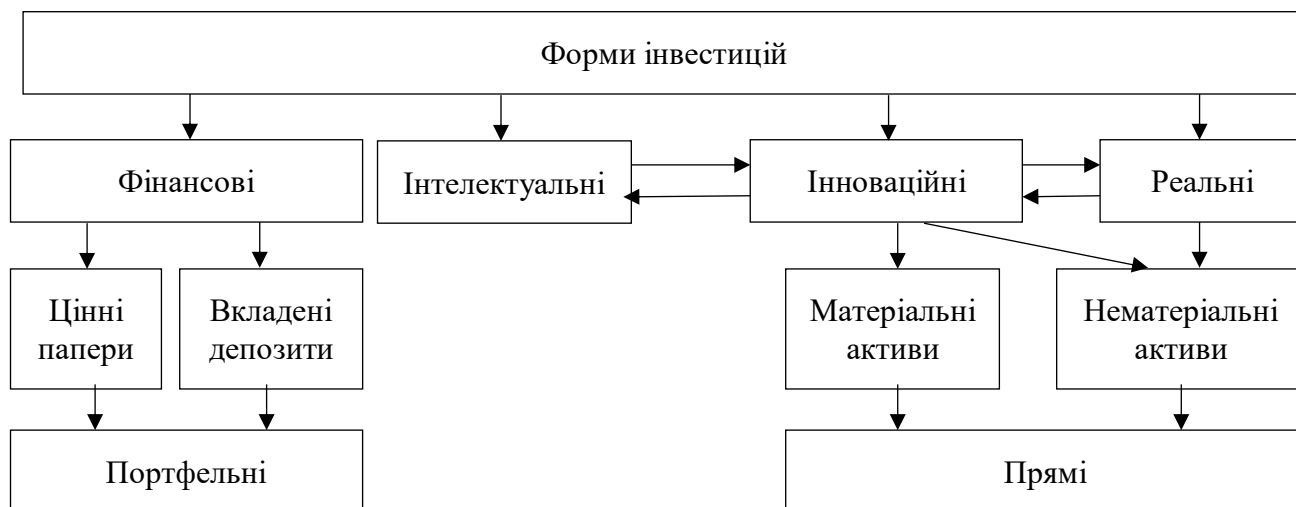

Рис. 1.4. Форми інвестицій

Джерело: сформовано за даними [35]

Під реальними інвестиціями розуміють інвестування фінансів саме у виробничі ресурси, як основні й оборотні, що являють собою матеріальні та нематеріальні активи.

Під фінансовими інвестиціями розуміють розміщення активів саме у різноманітні інструменти такі як грошові та фондові. До грошових відносять депозити, паї, спеціальні банківські вклади а до фондових відносять цінні папери й похідні від них.

Зазначимо, що зростання інвестиційної активності саме у суб'єктів господарювання прямими чином залежить від їхнього потенціалу для інвестування (тобто наявні інвестиційні ресурси).

До інвестиційних ресурсів відносять матеріальні та нематеріальні активи, фінансові, тобто ті, які використовуються для вкладення в різноманітні інвестиційні об'єкти [32].

Зазначимо, що в інвестиційній діяльності ключову роль мають фінансові ресурси, тобто грошові кошти, що виконують головну роль.

По-перше, грошові кошти можна перетворити на будь-яку іншу форму інвестиційного активу завдяки придбанню товарів й обладнання, інновацій, робочої сили та інших елементів виробництва. По-друге грошові ресурси дають можливість інвестору обрати вдалий об'єкт для інвестицій. В Україні майже не використовують цінні папери саме як інвестиційний ресурс для вкладення у різні об'єкти інвестування (наприклад статутний фонд). При цьому інвестиційні ресурси у формі матеріальних або нематеріальних активів розміщуються саме у сфері виробництва [25].

Відмітимо, що створення та наповнення інвестиційних фондів є досить важливим елементом фінансового й інвестиційного планування підприємства, а також потребує впровадження та реалізації інвестиційного процесу на всіх етапах.

Метою формування інвестиційних фондів на підприємстві полягає в забезпеченні потреб саме для купівлі інвестиційних активів й удосконаленні їх структури, що спрямовано на досягнення ефективних кінцевих результатів у сфері інвестиційної діяльності [27].

До основних чинників фінансування інвестицій з урахуванням їх структури відносять:

- якість та ефективність управління фінансовими ресурсами підприємствами;
- стратегічні цілі підприємства;
- оподаткування прибутку підприємства;
- кон'юнктура фінансового ринку;
- збільшення обсягів продажів при незмінній ціні на продукцію.

Процес накопичення інвестиційних ресурсів передбачає аналіз доступних джерел фінансування саме для інвестицій, який враховує особливості виду економічної діяльності підприємства.

Існує широкий вибір доступних джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємства (рис. 1.5).

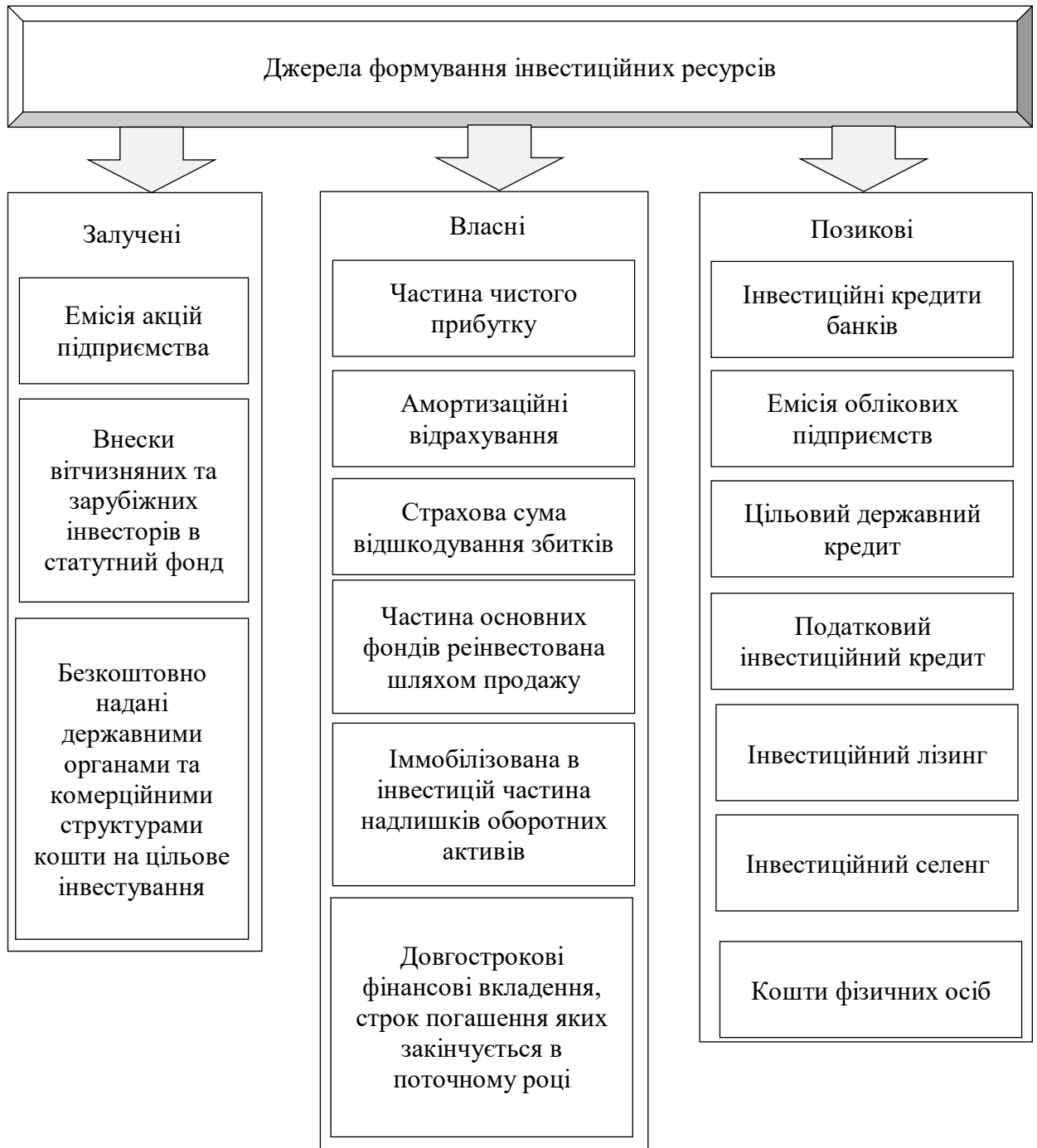

Рис. 1.5. Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства
Джерело: сформовано за даними [35]

Отже, всі джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства в цілому поділяють на три ключові категорії: позикові, власні та залучені [35].

Крім того в процесі вибору джерела фінансування підприємствам рекомендують застосовувати комплексний системний підхід. Потім потрібно визначити структуру джерел. По-перше це можуть бути внутрішні ресурси, які можуть бути використані а по-друге розглянути можливість залучення й додаткових коштів, використання яких зумовлене зростанням капітальних витрат підприємства [35].

До характерних ознак інвестицій відносять:

- цілеспрямованість вкладення інвестицій;
- потенційна прибутковість від інвестування;
- наявність терміну вкладення інвестицій;
- можливість отримання пасивного доходу від інвестування;
- ризикованість вкладів інвестицій [32].

Отже, управління інвестиціями в підприємстві є досить складним процесом, що потребує використання різних знань, навичок та вмінь для досягнення успіху й отримання прибутку.

Зазначимо, що важливо пам'ятати про порушення оптимального співвідношення саме між власним та позиковим капіталом у фінансовій та інвестиційній сферах, що може призвести до значного ослаблення фінансового стану підприємства. Тому фінансист підприємства повинен чітко розрахувати максимальну суму, яку можна інвестувати в підприємство, з урахуванням значення відсоткового співвідношення джерел залучення коштів й доступних обсягів, що можна залучити саме для реалізації інвестиційної діяльності.

Одним з головних завдань у корпоративному житті підприємства є пошук та вибір найбільш вигідних джерел фінансування існуючих операцій й нових інвестиційних проектів. При цьому головним завданням є вибір саме джерел інвестиційних ресурсів, що містить розрахунок потреби у цих ресурсах, їх основні критерії та параметри. Мова йде про обсяг необхідних інвестицій, часові рамки для їх отримання та цільове призначення цих ресурсів.

1.3. Методичні підходи оцінки ефективності системи управління інвестиційною діяльністю підприємства

Відомо, що процес управління інвестиційною діяльністю є невід'ємним компонентом керування підприємством. Даний процес здійснюється з метою підвищення привабливості саме об'єкта інвестування, реалізації, впровадження й оцінки інвестиційних проектів, створення умов для ефективного проведення інвестиційних процесів. Ефективне управління інвестиціями дозволяє робити підприємство стійким й ліквідним при цьому забезпечуючи прибуток, достатній для покриття витрат.

Сучасне управління підприємством зазвичай базується на системному підході. Не виключенням є процес управління інвестиційною діяльністю підприємства. Система управління інвестиційною діяльністю є невід'ємною складовою загальної економічної системи підприємством й має власну мету, принципи а також функції.

Управління інвестиційною діяльністю підприємства є процесом відбору й залучення інвестиційних ресурсів саме для впровадження та реалізації інвестиційної стратегії підприємства. Дана стратегія спрямована на збільшення прибутковості, отримання певної економічної вигоди від залучених інвестицій власниками підприємства, оптимізація виробництва й підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства [56].

В сучасних умовах процес управління інвестиційною діяльністю підприємства є комплексом розробки та прийняття управлінських рішень, а також методів й прийомів щодо їх виконання, які в свою чергу спрямовані на організацію, координацію, планування та контроль ефективної реалізації інвестиційних проектів. При вирішенні встановлених завдань управління підприємства має враховувати умови й специфіку кожного конкретного інвестиційного проекту.

Таким чином результативне управління інвестиціями на рівні підприємств виступає головним при забезпеченні їх успішної діяльності. При цьому

дотримання правил й стандартних процедур саме при формуванні, розробці й реалізації інвестиційних проектів є досить важливою передумовою саме для прогресу та зростання підприємств.

Лише дотримання до встановлених правил та стандартних процедур у розрізі планування та втілення інвестиційних проектів, всі підприємства мають можливість досягти успішного розвитку.

В системі управління інвестиційною діяльністю розрізняють внутрішні та зовнішні суб'єкти. До внутрішніх відносять власники (саме для малих підприємств), інвестиційні менеджери (функціонального та широкого профілю). До зовнішніх суб'єктів відносять зовнішні агенти, такі як державні органи а також недержавні організації (потенційні інвестори), які певним чином впливають саме на ефективність інвестиційної діяльності підприємства.

У системі управління інвестиційною діяльністю виділяють також об'єкти, такі як інвестиційні ресурси, проекти, інвестиції й ризики інвестування.

Процес управління інвестиційною діяльністю підприємства складається з багатьох етапів й на кожному з них виконуються чітко визначені завдання саме для вдалого досягнення цілей підприємства.

Кожен компонент системи виконує чітко визначені завдання й спрямований саме на досягнення загальних цілей підприємства.

Система управління інвестиційною діяльністю передбачає комплексне керівництво всіма елементами інвестиційної діяльності організації. Також вона спрямована й на підвищення ефективності, впровадження перспективних напрямів інвестиційної політики організації а також оптимізацію інвестиційних процесів для збільшення рівня конкурентоспроможності у ринковому середовищі.

Більшість організацій в різних галузях економіки знаходяться в складній ситуації, що є свідченням на неефективного та незбалансованого їх розвитку. Така ситуація вимагає пошуку можливих оптимальних рішень щодо подолання стану кризи на підприємстві й створення сприятливих умов саме для забезпечення сталого розвитку підприємства. При цьому також важливим стає

питання відносно пошуку підходів щодо ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємства. В даному випадку особливо важливим стає питання щодо ефективного управління потенціалом саме для інвестування у підприємство.

Питанням щодо системного та комплексного підходу управління інвестиційною діяльністю підприємства займалися й висвітлили у своїх працях велика кількість як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Однак нині існує недостатній обсяг як методичних так і практичних розробок, щодо управління ефективністю інвестиційною діяльністю, зокрема з урахуванням використання сучасних технологій та в умовах воєнного стану.

Оцінка ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства є досить багатограним процесом, що поєднує ресурсні, фінансові, стратегічні та організаційні компоненти. У більшості літературних джерел та практиці виділяють такі методичні підходи:

1. Фінансово-економічний підхід, що спрямований на аналізі віддачі від вкладених ресурсів і визначають наступні показники:

- NPV (чистий приведений дохід), що показує приріст вартості підприємства за рахунок інвестицій;
- IRR (внутрішня норма рентабельності), що показує максимальний допустимий рівень витрат на капітал;
- PI (індекс рентабельності інвестицій), визначає співвідношення дисконтованих доходів та інвестиційних витрат;
- PP (період окупності), визначає час повернення вкладених коштів.

Цей підхід дозволяє оцінити доцільність та економічну ефективність інвестиційних проектів.

2. Ресурсно-функціональний підхід дозволяє аналізувати ефективність використання наявних ресурсів та організацію процесу управління інвестиціями. При цьому визначається рівень забезпеченості підприємства фінансовими, трудовими, матеріальними ресурсами. Також розраховують коефіцієнт ефективності інвестиційних ресурсів співвідношенням результату (або приріст

прибутку або продуктивності або рентабельності) до витрат на інвестиційну діяльність. Даний підхід показує, наскільки ефективно підприємство використовує потенціал для розвитку.

3. Вартісно-орієнтований підхід. Даний підхід оцінює ефективність управління саме через вплив інвестицій на вартість підприємства. Розраховують наступні показники:

- EVA (економічна додана вартість), що показує чи створює інвестиція додаткову вартість понад вартість залученого капіталу;
- MVA (ринкова додана вартість), показує приріст ринкової капіталізації підприємства завдяки інвестиціям.

Вартісно-орієнтований підхід дає змогу оцінити інвестиційну діяльність з позицій акціонерів та інвесторів.

4. Порівняльно-аналітичний підхід передбачає аналіз динаміки інвестиційних показників саме у часі та у порівняння з галузевими чи середньоринковими стандартами. При цьому розраховують:

- темп зростання інвестицій;
- частку інвестицій у загальному обсязі капіталу;
- рівень оновлення основних засобів.

Порівняльно-аналітичний підхід дозволяє оцінити конкурентоспроможність інвестиційної політики підприємства.

5. Стратегічний підхід сконцентрований на відповідності інвестиційної діяльності стратегічним цілям розвитку підприємства. Розраховують такі показники:

- SWOT-аналіз інвестиційних проектів;
- оцінка ризиків (як політичних, валютних так і ринкових);
- аналіз інтеграції інвестиційної політики у загальну бізнес-стратегію.

Стратегічний підхід забезпечує довгострокову узгодженість між інвестиціями та стратегією підприємства. Також стратегічний підхід дозволяє підприємству не лише визначити прибутковість інвестицій, а й оцінити їхній вплив на конкурентоспроможність, стійкість і стратегічний розвиток.

Розглянемо ключові методичні підходи оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства.

1. Фінансово-економічний підхід, що дає можливість оцінити здатність інвестицій забезпечити прибутковість та зростання вартості підприємства. Розраховують такий показник як чистий приведений дохід (NPV) за формулою 1.1.

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t} - I_0 \quad (1.1)$$

де CF_t – грошовий потік у періоді t ;

r – ставка дисконту;

n – тривалість проекту;

I_0 – початкові інвестиційні витрати.

Індекс рентабельності інвестицій (PI) розраховують за формулою 1.2.

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t}}{I_0} \quad (1.2)$$

Внутрішня норма рентабельності інвестицій розраховується за формулою 1.3.

$$NPV = 0 = \sum_{t=z}^n \frac{CF_t}{(1+IBR)^t} - I_0 \quad (1.3)$$

Період окупності інвестицій розраховують за формулою 1.4.

$$PP = \min\{t: \sum_{i=1}^t CF_i \geq I_0\} \quad (1.4)$$

2. Ресурсно-функціональний підхід дозволяє оцінити ефективність використання фінансових, матеріальних та людських ресурсів. Коефіцієнт ефективності використання інвестиційних ресурсів розраховують за формулою 1.5.

$$K_{\text{РЕС}} = \frac{\text{Результат}_{\text{ІНВ}}}{\text{Витрати}_{\text{ІНВ}}} \quad (1.5)$$

3. Варісно-орієнтований підхід, показує, наскільки інвестиції збільшують ринкову вартість підприємства. Економічна додана вартість (EVA) розраховується за формулою 1.6.

$$EVA = \text{NOPAT} - (\text{WACC} \times \text{IC}) \quad (1.6)$$

де NOPAT – чистий операційний прибуток після оподаткування;

WACC – середньозважена вартість капіталу;

IC – інвестований капітал.

Ринкова додана вартість (MVA) визначають за формулою 1.7.

$$MVA = V_{\text{РИНК}} - IC \quad (1.7)$$

4. Порівняльно-аналітичний підхід, передбачає аналіз динаміки показників у часі та зіставлення їх із середньогалузевими.

Темпи зростання обсягів інвестицій розраховують за формулою 1.8.

$$E_{\text{ИНВ}} = \frac{I_t}{I_{t-1}} \times 100\% \quad (1.8)$$

Частка інвестицій у структурі капіталу розраховують за формулою 1.9.

$$D_{\text{ИНВ}} = \frac{I}{K} \times 100\% \quad (1.9)$$

де I – обсяг інвестицій, K – загальний капітал підприємства.

Запропоновані методичні підходи до оцінки ефективності системи управління інвестиційною діяльністю повинна поєднувати динамічні фінансові показники, такі як NPV, IRR, PI, PP та вартісно-орієнтовані індикатори (EVA, MVA) й ресурсно-функціональні коефіцієнти. Такий комплексний підхід дозволяє оцінити не лише прибутковість інвестицій, а й стратегічний вплив на розвиток підприємства.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «ДЕЛЬТА-98» (ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98») є підприємством хлібопекарної промисловості, що розташоване в м. Калуш Івано-Франківській області. Підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» функціонує з 1999 року (26 років) і за цей час займає значне місце на місцевому ринку хлібопродуктів. Загальна інформація про підприємство наведена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна інформація про ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДЕЛЬТА-98»
Скорочена назва	ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»
Код ЄДРПОУ	30287372
Дата реєстрації	15.01.1999
Уповноважені особи	Мандрик Ігор Петрович
Розмір статутного капіталу	52 119 595,00 грн
Організаційно-правова форма	Новариство з обмеженою відповідальністю
Види діяльності	0.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання 10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання 10.85 Виробництво готової їжі та страв 10.89 Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у. 46.38 Оптова торгівля іншими продуктами харчування, у тому числі рибою, ракоподібними та молюсками 47.24 Роздрібна торгівля хлібобулочними виробами, борошняними та цукровими кондитерськими виробами в спеціалізованих магазинах
Контактна інформація	Місцезнаходження: Україна, 77300, Івано-Франківська обл., місто Калуш, вул. Височанка, будинок 8 А

Джерело: сформовано за даними [40, 41]

Отже, до основних видів діяльності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» можна віднести:

- виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів й тістечок нетривалого зберігання;
- виробництво сухарів й сухого печива;
- виробництво хліба й хлібобулочних виробів;
- роздрібна торгівля хлібобулочними виробами, борошняними й солодкими кондитерськими виробами в спеціалізованих магазинах;
- оптова й роздрібна торгівля вищезазначеною продукцією [40].

Відмітимо, що ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» реалізує власну продукцію на місцевому ринку використовуючи торгову мережу у вигляді хлібних кіосків, яка має назву «Височанка» (в місті Калуш – 10 штук) а також через невеликі продуктові магазини й через інші локальні торгові мережі: ТМ «Наш Край», ТМ «Гостинний Дім», ТМ «Тростянецький», ТМ «Горба» тощо.

Загальна кількість точок реалізації продукції ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» в розрізі районів:

- м. Калуш (80);
- Калуський район (60);
- Рожнятівський район (50);
- Івано-Франківський район (45);
- Богородчанський район (10);
- Надвірнянський район (30).

Щодо асортименту продукції ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» зазначимо, що підприємство виробляє в основному хліб, булки, круасани та печиво. На рис. 2.1 показано кількісний розподіл асортименту у відповідності до категорій. Отже, найбільшу питому вагу займає хліб та булки, відповідно 45 та 35 позицій відповідно до категорії, що становить 44% та 34% всього асортименту. Печиво та круасани 16 та 7 позицій відповідно, що у відсотках дорівнює 14% та 8%.

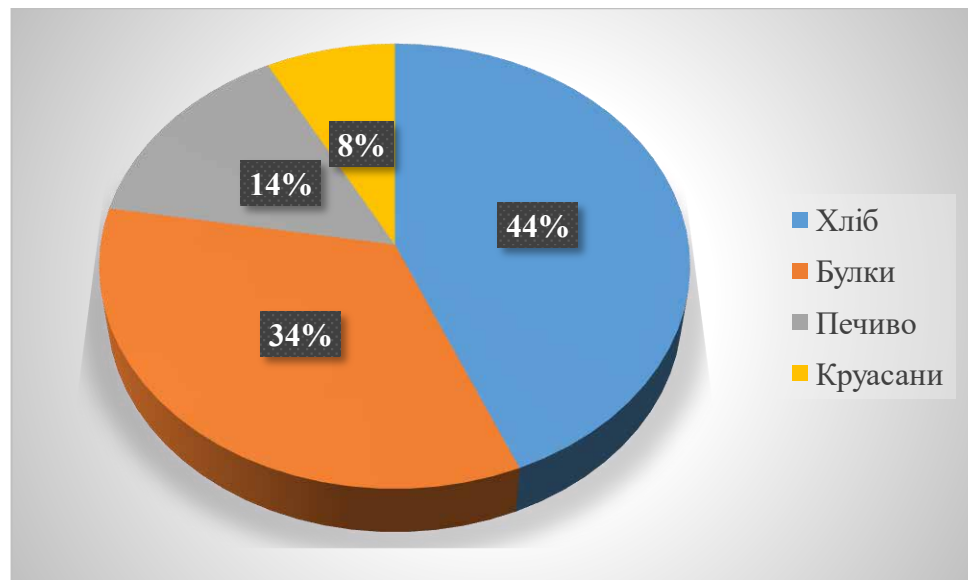

Рис. 2.1. Асортименту продукції ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

Щодо забезпеченості персоналом ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» відмітимо, що за останні роки кількість працюючих дещо зменшилася і станом на 2024 рік становила 41 чоловік, що можна пояснити соціально-політичною ситуацією в Україні.

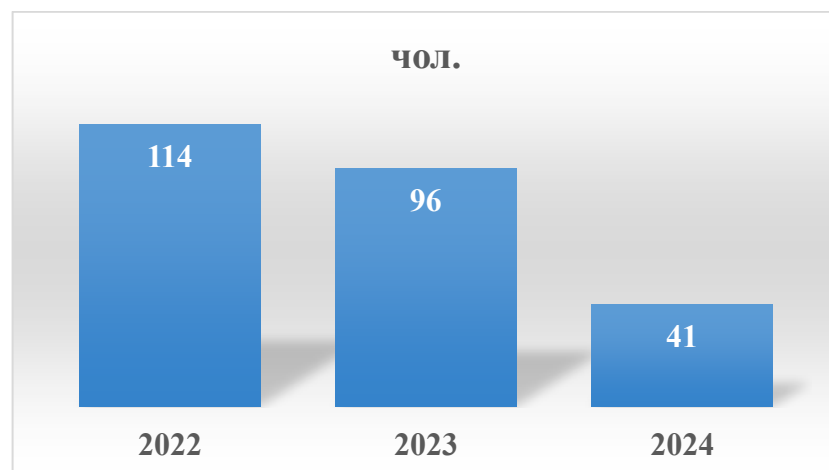

Рис. 2.2. Чисельність персоналу ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

До найпопулярніших позицій, що користуються найбільшим попитом серед споживачів можна віднести наступне:

- Булки («Плетенка», рулет з маком, булка «Полуничка», булочка «Сніданкова» та булочка зі згущеним молоком);
- Круасани (з шоколадом та міні круасани «Асорті»);
- Хліб (хліб «Елітний», «Козацький різаний», батон «Різаний», хліб «Подовий» та «Сімейний»);
- Печиво (печиво шоколадне, кукурудзяне, пряники, зернове та вівсяне).

На рис. 2.3 наведена організаційна структура ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98».

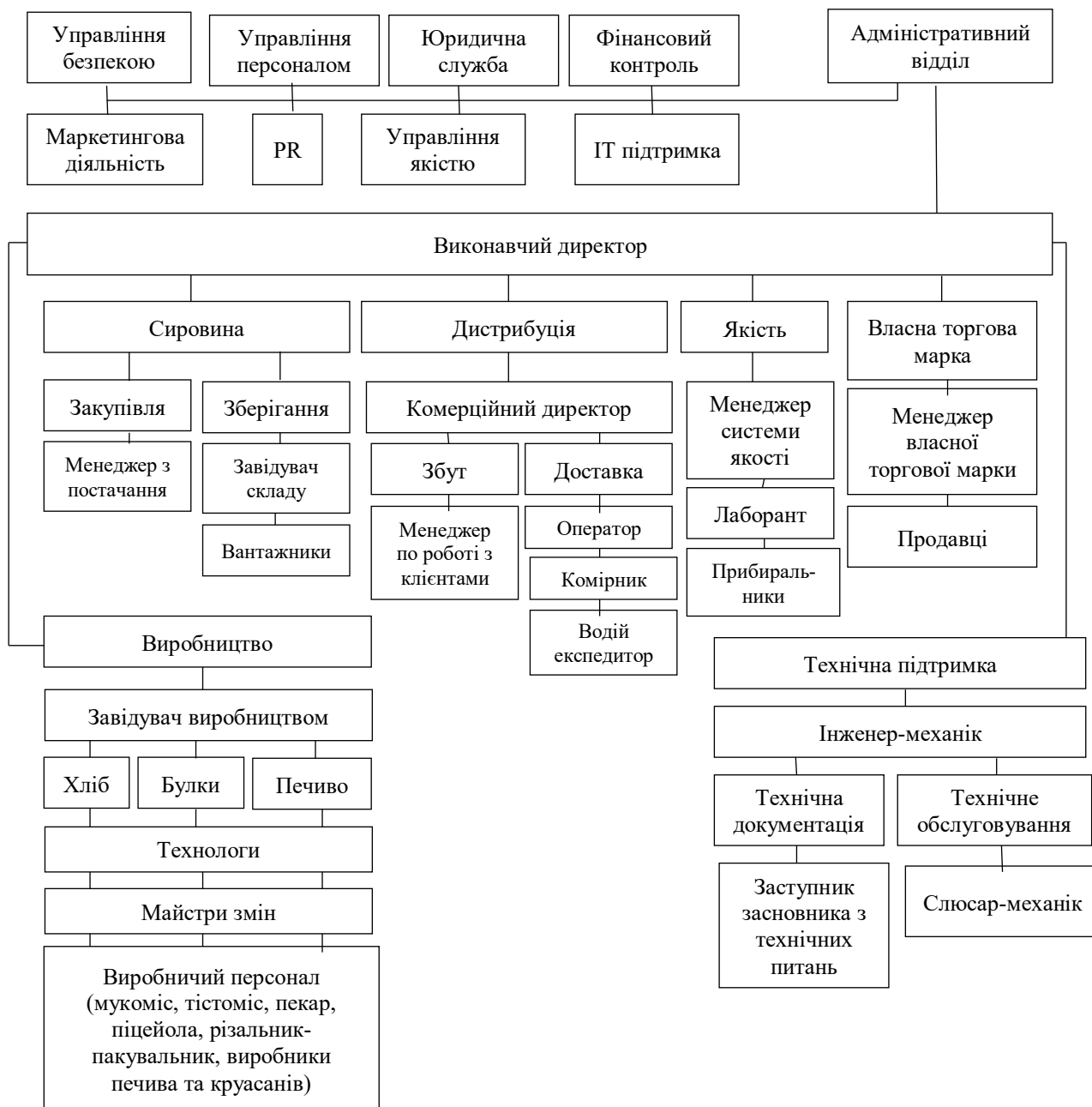

Рис. 2.3. Організаційна структура ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

Отже, головною ланкою в організаційній структурі підприємства є Голова Ради Засновників, яка складається з 2 основних департаментів: адміністративного й департаменту виконавчого директора. В свою чергу адміністративному департаменту підпорядковуються такі відділи: відділ управління безпекою, відділ управління персоналом, юридична служба, відділ фінансового контролю, відділ маркетингової діяльності, PR відділ, відділ управління якістю, відділ ІТ-підтримки. Виконавчому директору підпорядковуються відділи, що відповідають за дистрибуцію, якість, сировину, власно торгову мережу, виробництво й технічну підтримку.

Таким чином кожен підрозділ, відділ, департамент, працівник й підприємство в цілому отримують цінний кінцевий продукт. Тобто цінний кінцевий продукт є те, що можна передати іншим людям або ж отримати взаємну підтримку. В даному контексті під підтримкою розуміють зазвичай їжу, житло, гроші, одяг, терпимість й співробітництво, доброзичливе ставлення [36].

Щодо цінного кінцевого продукту для ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» - це є вчасно, згідно замовлення доставлена свіжа, запашна й якісна хлібобулочна продукція у всі точки як власної торгової мережі так й у торгово роздрібні точки клієнтів, за яку в повному обсязі була отримана оплата.

Для оцінки ефективності використання основних фондів підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» варто провести аналіз основних показників – дохід, чистий прибуток, активи, фондівіддачу та фондомісткість тощо (табл. 2.2).

Як видно з табл. 2.2 дохід від діяльності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» за останні три роки збільшувався і в 2024 році становив 56,04 млн. грн., що на 6,5 млн. грн. більше порівняно з 2022 роком та на 3,1 млн. грн. більше порівняно з 2023 роком. Щодо чистого прибутку, то у 2023 році підприємство одержало збиток в розмірі -725,3 тис. грн., що можна пояснити військовими діями на території України. Проте в 2024 році чистий прибуток склав 693,6 тис. грн. Активи підприємства за останні роки дещо збільшились і в 2024 році становили в сумі 66,05 млн. грн., що на 19,7 млн. більше порівняно з 2023 роком.

Таблиця 2.2

**Показники ефективності використання основних засобів ТЗОВ
«ДЕЛЬТА-98»**

Показник	Роки			2024 до	
	2022	2023	2024	2022	2023
Дохід	49533500	52927100	56041800	6508300	3114700
Чистий прибуток	131100	-725300	693600	562500	1418900
Активи	46336100	57764300	66052000	19715900	8287700
Зобов'язання	34714300	32356600	12590400	-22123900	-19766200
Кількість працівників	114	96	41	-73	-55

Джерело: сформовано за даними [40]

Отже, ТОВ «ДЕЛЬТА-98» є підприємством хлібопекарної промисловості, яке розташоване в Івано-Франківській області в місті Калуш. У штаті підприємства у 2024 році працював 41 працівник, кожен з яких має свій вклад в ЦКП а також допомагає досягти визначені цілі підприємства. ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» досить ефективно використовує основні фонди про що свідчать показники фондівіддачі й фондомісткості.

2.2. Аналіз ринку, конкурентів та SWOT-аналіз підприємства

Відомо, що ринок хліба та хлібобулочних виробів відіграє досить важливу роль й має значний потенціал для економіки України. Вітчизняна хлібопекарська галузь забезпечує населення саме основним продуктом споживання у вигляді різних видів хлібобулочних виробів за відповідною прийнятною ціною. При цьому харчова цінність хлібобулочних виробів має вагоме значення, оскільки вони забезпечують понад 50 відсотків добової потреби людини в енергії й близько 75 відсотків потреби у рослинному білку.

За офіційними статистичними даними у 2021 році середньодобове споживання хліба склало 250 г на людину при встановленій нормі у 270 г в той час як загальне споживання хліба на особу за рік склало 92,7 кг. Вже у 2022 році, за оцінками Всеукраїнської асоціації пекарів, реальна кількість середньодобового споживання хліба в Україні склало близько 200 г на одну людину. Зменшення споживання хліба можна пояснити переходом частини виробників саме у тіньовий сектор економіки, некоректними даними про чисельність населення та військовими діями на території України.

Крім того спостерігалось й зниження обсягів виробництва саме через зменшення кількості споживачів, яка, за оцінками деяких експертів, зменшилася на 20% у 2022 році. Відмітимо, що у 2024 році внутрішнє споживання пшениці в Україні зменшилось з 8 млн. тон до понад 6 млн. тон, що пов'язано саме зі зменшенням чисельності населення та відповідно зміною культури харчування (мова йде про зменшення споживання хліба а також хлібобулочних виробів).

Відповідно, зазначимо, що загальна тенденція свідчить й про зменшення виробництва традиційних видів хліба й збільшення попиту саме на продукцію з додатковими властивостями (до прикладу безглютеновий хліб, цільнозернові вироби та інше).

Аналіз статистичних даних, що наведені в таблиці 2.3 показує відповідні зміни у структурі виробництва хліба в Україні за останні три роки.

Таблиця 2.3

Структура виробництва хліба в Україні, тис. т

Вид продукції	Роки			2024 рік до		2024 рік до	
	2022	2023	2024	2022	2023	2022	2023
Хліб житній	7,5	6,5	5,4	-2,1	-1,1	72,0	83,1
Хліб пшеничний	400,9	375,8	350,6	-50,3	-25,2	87,5	93,3
Хліб житньо-пшеничний	297,7	275,3	252,6	-45,1	-22,7	84,9	91,8
Булочні вироби	240,8	232,1	223,4	-17,4	-8,7	92,8	96,3

Джерело: сформовано за даними [40]

Отже, ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» веде свою діяльність в Івано-Франківській області, найбільше в місті Калуш та районі. При цьому було визначено конкурентів згідно локального розташування. Підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» визначило для себе кілька головних регіональних конкурентів:

- ТОВ «Калуська фабрика Родина»;
- Брошнівська хлібопекарня «БХП».

Для оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства ТОВ «ДЕЛЬТА-98» сформуємо матрицю конкурентного профілю, що дозволить оцінити діяльність підприємства порівняно з діяльністю головних конкурентів саме за найважливішими параметрами (табл. 2.4).

Отже, як видно із даних таблиці 2.4 підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» на ринку хлібобулочних виробів на локальному рівні займає перше місце із сумарною оцінкою в 2,4 бали. Таким чином можна зробити висновок, що рівень конкурентоспроможності підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» є задовільним, однак оцінка діяльності конкурентів є не набагато меншою, це свідчить про те, що ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» варто активувати власну діяльність в показниках з найменшим балом з метою підтримки лідируючої позиції.

Таблиця 2.4

Матриця конкурентного профілю ТОВ «ДЕЛЬТА-98»

Фактор	Коефіцієнт ваги	ТОВ «Калуська фабрика Родина»		Брошнівська хлібопекарня «БХП»		ТОВ «ДЕЛЬТА-98»	
Асортимент	0,1	3	0,3	1	0,1	2	0,2
Лояльність споживачів	0,1	3	0,3	1	0,1	2	0,2
Якість продукції	0,3	2	0,6	1	0,3	3	0,9
Частина ринку	0,2	1	0,2	2	0,4	3	0,6
Ціна продукції	0,2	1	0,2	2	0,6	2	0,4
Маркетингова діяльність	0,1	3	0,3	1	0,1	2	0,2
Разом	1		1,9		1,7		2,4

Джерело: сформовано за даними [40]

Далі для отримання комплексної інформації про діяльність ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» було проведено SWOT-аналіз, що дало можливість виявити сильні й слабкі сторони підприємства, а також можливості й загрози ринку на якому підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» веде свою діяльність (табл. 2.5).

Таким чином SWOT-аналіз ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» показав, що досліджуване підприємство має досить велику кількість сильних сторін, що має позитивний вплив на діяльність в цілому. Проте значна частина загроз, яких щороку стає більше, потребує прийняття жорстких мір саме в напрямку можливостей з метою уникнення збільшення слабких сторін.

Таблиця 2.5

Матриця SWOT-аналізу ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Слабкі сторони	Сильні сторони
<p>застаріла автомобільна техніка (строк експлуатації понад 10 років); зношене обладнання (термін експлуатації понад 10 років); відсутність інновацій; низький рівень маркетингової діяльності; тренд до втрати частини ринку.</p>	<p>висококваліфікований персонал (понад 70 % мають досвід роботи більше 5 років); конкурентна цінова політика підприємства (середньо ринкові ціни); розвинена власна логістика (наявність власного автотранспортного парку); власна торгова мережа («Височанка», 10 торгових точок); довіра й лояльність споживачів; досвід діяльності підприємства (26 років на ринку); довіра партнерів та споживачів (довготривала співпраця як з постачальниками сировини так й з споживачами); широкий асортимент продуктів (понад 100 позицій); якісна продукція (використаовують лише натуральної сировини без додавання поліпшувачів).</p>
Загрози	Можливості
<p>нові конкуренти на ринку; нестабільна політична ситуація в країні; поява у конкурентів новітніх технологій; збої у поставках сировини; зниження рівня прибутку внаслідок здорового способу життя покупців (на 2-5% на рік); зменшення попиту через зміни вартості продуктового кошика споживачів.</p>	<p>розширення бази партнерів (до 20% на рік); співпраця з більш відомими торговими мережами (Еко маркет, Ашан, АТБ й інші локальні); нарощування кількості споживачів за рахунок рекламних та маркетингових заходів (до 30% на рік); розширення ринку збуту в сусідніх регіонах (вихід на ринок Львівської та Тернопільської областей).</p>

Джерело: сформовано за даними [9, 40]

Отже, для трансформації можливостей саме у сильні сторони підприємству варто здійснювати інвестиційну діяльність, а при оцінці доцільностей заходів необхідно проаналізувати саме інвестиційну привабливість ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98».

2.3. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства

З метою покращення конкурентних позицій ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» на ринку й покращення ефективності функціонування підприємству варто впроваджувати інвестиції. На виробничому підприємстві в більшості випадків це інвестиції саме в оновлення його виробничих потужностей. Нині залишається проблемою саме вибір найкращих об'єктів щодо інвестицій, що забезпечувало б максимальну віддачу інвестованого капіталу. Таким чином для інвестора досить важливим й необхідним є комплексна оцінка потенційних напрямів інвестування з метою розуміння перспективи отримання вигоди.

Для здійснення оцінки інвестиційної привабливості підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» застосуємо аналіз як внутрішніх так і зовнішніх факторів діяльності організації. Далі наведена оцінка як кількісних так і якісних характеристик ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98». Таким чином кожному критерію присвоєна відповідна оцінка, що в кінцевому результаті дає сумарну, яка й буде характеризувати саме рівень інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства.

Одним з ключових етапів щодо оцінки інвестиційної привабливості є саме оцінка фінансового стану підприємства, що дозволяє в повній мірі виявити його можливості саме для покращення ефективності функціонування суб'єкта господарювання із застосуванням раціональної фінансової політики. Саме тому можна стверджувати, що ключовим методом щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства виступає аналіз його фінансового стану, який передбачає такі етапи:

- аналіз платоспроможності підприємства;
- аналіз ділової активності підприємства;
- аналіз рентабельності підприємства;
- оцінку майнового стану підприємства;
- аналіз ліквідності підприємства.

В результаті оцінки майнового стану підприємства можна визначити як абсолютні так і відносні зміни статей балансу за певний період а також відстежувати тенденції їхньої зміни й визначити структуру саме фінансових ресурсів підприємства (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз майнового стану ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Показник	Роки			2024 рік до (+,-)		2024 рік до (у %)	
	2022	2023	2024	2022	2023	2022	2023
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,066	0,073	0,076	0,01	0,003	115,2	104,1
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,053	0,018	0,033	-0,02	0,015	62,3	183,3

Джерело: сформовано за даними [40]

Отже, майновий стан підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» в цілому є незадовільним. При цьому коефіцієнт зносу основних засобів показує незначне погіршення стану матеріально-технічної бази організації. Також досить інтенсивне використання, а й відповідно швидка амортизація, яка призводить до завчасного зносу, додаткових витрат на ремонти, зниження терміну використання основних засобів як результат призводить до їх ліквідації.

Саме тому роботи виконуються несвоєчасно або з порушенням технології їхньої експлуатації, що призводить також до зростання витрат продукції. Зазначимо, що також наявність зайвих основних засобів є небажаною, адже це призводить саме до додаткових витрат на їх зберігання й підтримання в робочому стані. Коефіцієнт оновлення основних засобів свідчить саме про зниження введених нових основних засобів у загальній вартості.

Визначимо спроможність підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» щодо оплати своїх поточних зобов'язань (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Аналіз ліквідності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Показник	Роки			2024 рік до	
	2022	2023	2024	2022	2023
Поточна ліквідність	111,6	123,6	319,2	207,6	195,6
Абсолютна ліквідність	0,1	0,2	11,3	11,2	11,1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	6,8	8,5	68,6	61,8	60,1
Відношення грошових коштів до активів	0,1	0,1	2,2	2,1	2,1
Проміжний коефіцієнт покриття	6,8	8,5	68,5	61,7	60,0

Джерело: сформовано за даними [40]

Таким чином можна зробити висновок, що лише коефіцієнт покриття має позитивне значення, і щороку збільшується та показує, що саме поточні активи покривають короткострокові зобов'язання підприємства. Коефіцієнт швидкої ліквідності показує нездатність підприємства саме вчасно погасити власні короткострокові зобов'язання з використанням високоліквідних активів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить, що частина боргів підприємства, яка може бути погашена, певним чином зменшується.

Визначаємо ступінь фінансової стійкості й незалежності підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» саме від зовнішніх джерел фінансування (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Аналіз платоспроможності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Показник	Роки			2024 рік до	
	2022	2023	2024	2022	2023
Коефіцієнт автономії	111,6	123,6	319,2	207,6	195,6
Відношення чистого боргу до ЕВІТ	0,1	0,2	11,3	11,2	11,1
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	6,8	8,5	68,6	61,8	60,1

Джерело: сформовано за даними [40]

Таким чином коефіцієнт платоспроможності або автономії ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» свідчить, що питома вага саме власного капіталу знижується, що свідчить про погіршення рівня незалежності підприємства. Коефіцієнт фінансування знаходиться в межах нормативних показників проте спостерігається тенденція щодо збільшення залежності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» саме від залучених засобів. При цьому коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» свідчить, що забезпеченість підприємства саме власними оборотними засобами щороку збільшується, що є позитивною ознакою. В той час коефіцієнт маневреності власного капіталу ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» має позитивне значення, що свідчить про достатність власних фінансових ресурсів саме для фінансування необоротних активів й частини оборотних засобів.

Проаналізуємо ефективність основної діяльності підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98», що характеризується саме швидкістю обертання його фінансових ресурсів.

На рис. 2.4 показано динаміка показника оборотність загальних активів (Total Assets Turnover), що є індикатором ділової активності підприємства та дозволяє визначити продуктивність активів шляхом їх порівняння із обсягом виручки. Оптимальні значення залежать від галузі.

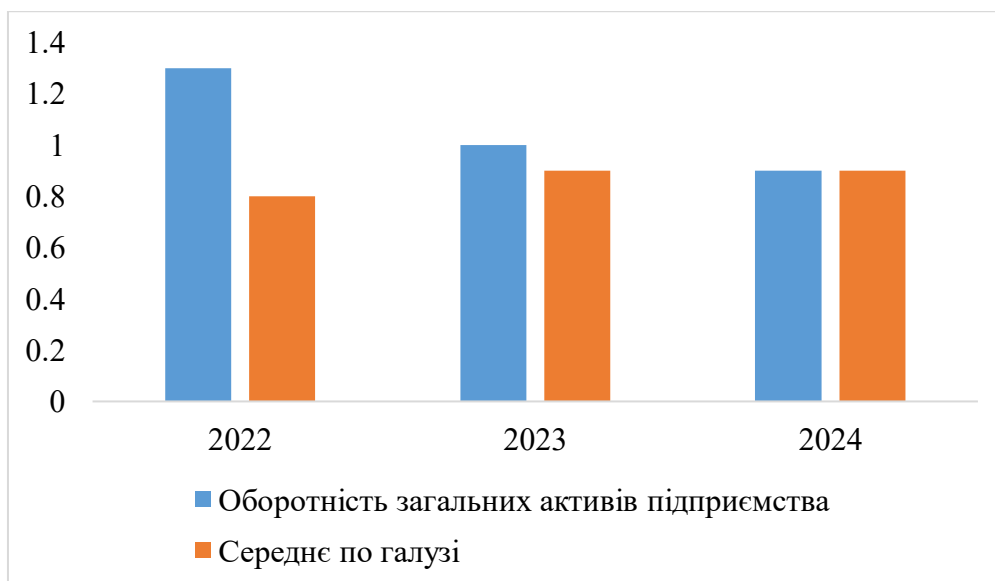

Рис. 2.4. Динаміка оборотності загальних активів ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

На рис. 2.5 показано динаміку оборотності робочого капіталу ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» (Working Capital Turnover), що індикатором ділової активності, і визначає ефективність використання саме робочого капіталу підприємства з точки зору згенерованої ним виручки. При цьому робочий капітал є різницею між оборотними активами та поточними зобов'язаннями. Оптимальні значення даного показника залежать від конкретної галузі.

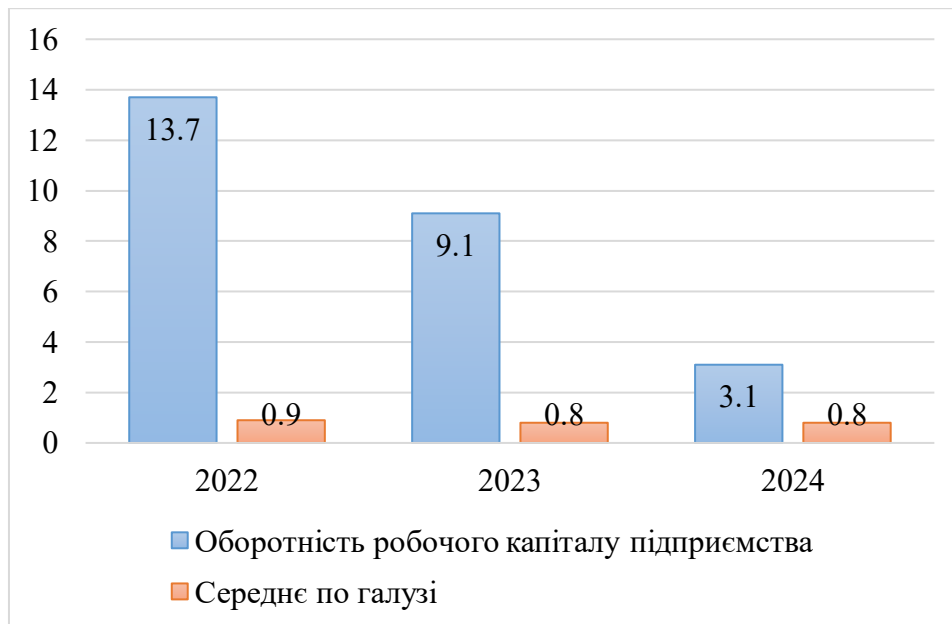

Рис. 2.5. Динаміка оборотності робочого капіталу ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

На рис. 2.6 наведено динаміку оборотності дебіторської заборгованості ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» (Receivables Turnover), що є індикатором ділової активності підприємства та показує скільки раз протягом року погашається саме дебіторська заборгованість. При цьому чим вище значення даного показника, тим швидше підприємство зможе стягувати плату з клієнтів саме за надані товари або послуги. Тож оптимальні значення даного показника також залежать від галузі.

Рис. 2.6. Динаміка дебіторської капіталу ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

Наступним кроком проаналізуємо рівень рентабельності підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98», що показує ефективність вкладення коштів й раціональність їхнього використання (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Аналіз рентабельності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Показник	Роки			2024 рік до (+, -)	
	2022	2023	2024	2022	2023
Рентабельність активів	0,3	-1,3	1,0	0,7	2,3
Рентабельність капіталу	1,5	-6,2	5,4	3,9	11,6
Рентабельність оборотних активів	0,3	-1,8	1,7	1,4	3,5
Чиста маржа	0,3	-1,4	1,3	1,0	2,7
Рентабельність загальних активів	0,4	-1,1	1,3	0,9	2,4
Валова рентабельність собівартості	56,0	63,8	80,2	24,2	16,4
Рентабельність операційних витрат	100,5	96,8	97,8	-2,7	1,0
Чиста рентабельність витрат	0,2	-1,2	1,6	1,4	2,8

Джерело: сформовано за даними [40]

Коефіцієнт рентабельності активів ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» показує стабільне ефективне використання власних активів. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу свідчить, що ефективність вкладення коштів до ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» поступово зростає. Проте коефіцієнт рентабельності діяльності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» знижується, що означає погіршення ефективності господарської діяльності

підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98». Для загальної оцінки зведемо кількісну оцінку ТОВ «ДЕЛЬТА-98» (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Оцінка кількісних факторів ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Показник	Роки, оцінка		
	2022	2023	2024
Коефіцієнт зносу основних засобів	0	0	0
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0	0	0
Поточна ліквідність	1	1	1
Абсолютна ліквідність	1	1	1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0	0	0
Відношення грошових коштів до активів	1	1	1
Проміжний коефіцієнт покриття	1	1	1
Коефіцієнт автономії	1	1	1
Відношення чистого боргу до ЕВІТ	1	1	1
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	0	0	0
Оборотність загальних активів	0	0	0
Оборотність робочого капіталу	0	0	1
Оборотність дебіторської заборгованості	0	0	1
Рентабельність активів	1	1	1
Рентабельність капіталу	1	1	1
Рентабельність оборотних активів	1	1	1
Чиста маржа	1	1	1
Рентабельність загальних активів	1	1	1
Валова рентабельність собівартості	1	1	1
Рентабельність операційних витрат	1	1	1
Чиста рентабельність витрат	1	1	1
Разом	14	14	16

Джерело: сформовано за даними [40]

Як видно з даних табл. 2.10 оцінка фінансово-економічного стану ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» дещо покращила свої показники із 14 балів в 2022 та 2023 роках до 16 балів у 2024 році. Наступним етапом буде якісна оцінка факторів ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Якісна оцінка факторів ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Параметри роботи підприємства	Значення	Бал	Бал ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»
Термін позиціонування підприємства на ринку	> 50 років	5	4
	20-50 років	4	
	10-20 років	3	
	5-10 років	2	
	5<	1	
Рівень конкуренції на ринку	частка від загальних обсягів реалізації 80-100%	5	4
	50-80%	4	
	20-50%	3	
	5-20%	2	
	5%<	1	
Можливість виходу на нові ринки	капітал для виходу мінімальний	5	5
	термін окупності витрат до 6 місяців	4	
	6 місяців - 1 рік	3	
	більше 1 року	2	
	не має можливості виходу на ринок	1	
Тривалість господарських зв'язків з контрагентами	більша частина зв'язків підтримується більше 10 років	5	4
	менше 10 років	4-2	
	менше 1 року	1	
Належність підприємства до певної галузі	стратегічно важлива в масштабах держави, унікальна галузь	5	4
	галузь не належить до стратегічних чи унікальних	4-1	
Регіональний інвестиційний клімат	регіон є привабливим за всіма параметрами	5	4
	середній рівень привабливості	4	
	задовільний рівень привабливості	3	
	низький рівень привабливості	2	
	регіон не є привабливим	1	
Інвестиційний клімат країни	країна приваблива по всіх параметрах	5	3
	середній рівень привабливості	4	
	задовільний рівень привабливості	3	
	низький рівень привабливості	2	
	країна не є привабливою	1	
Разом			28

Джерело: сформовано за даними [40]

Отже, ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» вже 26 рік функціонує на ринку і саме за цей час досягло певного рівня конкурентоспроможності. Для покращення ефективності діяльності підприємства варто виходити на нові ринки збуту. Зазначимо, що тривалість співпраці ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» з контрагентами в середньому становить більше 10 років. При цьому загальна оцінка інвестиційної привабливості області є однією з найвищих в Україні.

Наступним кроком буде оцінка якісних факторів внутрішнього середовища підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

**Оцінка якісних факторів внутрішнього середовища
ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»**

Параметри роботи підприємства	Значення	Бал	Бал ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»
Відгуки споживачів про якість продукції	> 85 позитивних відгуків	5	4
	50-85 позитивних відгуків	4	
	30-50 позитивних відгуків	3	
	менше 30 позитивних відгуків	2	
	немає позитивних відгуків	1	
Наявність соціальних фінансових заборгованостей	повна відсутність	5	5
	заборгованість менше 15 днів, одноразово	4	
	заборгованість більше 15 днів, одноразово	3	
	заборгованість менше 15 днів, більше трьох випадків	2	
	заборгованість більше 15 днів, більше трьох випадків	1	
Характеристика управління	прозорість призначення на посади, наявність спеціальної освіти, стаж роботи на керівних посадах	5	5
	вищевказані умови не виконуються	4-1.	
Разом			14

Джерело: сформовано за даними [40]

Таким чином, оцінка якісних факторів внутрішнього середовища ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» становить 14 балів.

Розрахуємо загальну оцінку інвестиційної привабливості ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» за якісними та кількісними параметрами (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Оцінка інвестиційної привабливості ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Показники		Роки		
		2022	2023	2024
Якісні	Внутрішнього середовища	14	14	14
	Зовнішнього середовища	28	28	28
Кількісні		14	14	16
Разом		56	56	58

Джерело: сформовано за даними [40]

Таким чином максимальне та мінімальне значення інвестиційної привабливості ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» становитиме:

$$ІІ \max = 20 \times 1 + 7 \times 5 + 3 \times 5 = 70;$$

$$ІІ \min = 20 \times 0 + 7 \times 1 + 3 \times 1 = 10;$$

$$\text{Для ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»} = 16 + 28 + 14 = 58.$$

Отже, значення інвестиційної привабливості підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» у 2022 році склало 56 балів, у 2023 році – 56 балів, а у 2024 році зросло до 58 балів. Можна зробити висновок, що підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» є інвестиційно привабливим об'єктом з оцінкою 77% привабливості зі 100% можливих.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Пропозиції щодо залучення інвестицій в підприємство

Відомо, що конкурентоспроможність підприємства певним чином залежить саме від потенційної можливості щодо розширення та удосконалення діяльності організації. Підвищення ефективності діяльності може проявлятися в різних підходах діяльності підприємства як від організаційної структури, продукції, стратегії розвитку щодо забезпечення обладнанням так й місця виготовлення продукту. В умовах ризиків та нестабільної економічної ситуації саме управління інвестиційною діяльністю може допомогти підприємству вийти з кризової ситуації та стати більш конкурентоспроможним.

В результаті аналізу інвестиційної привабливості ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» як за кількісними так й якісними показниками, можна відзначити, що досліджуване підприємство є привабливим для інвестування. При цьому джерелами інвестицій можуть бути також власні кошти підприємства, оскільки їх є достатньо саме для того, щоб перекрити витрати на розробленому проекті щодо реального капіталовкладення.

Зазначимо, що сфера виробництва також є одним з головних інвестиційних напрямків. Це можна пов'язати з тим, що виробничі підприємства маючи безперервності й швидкості обороту коштів дозволяють забезпечити стабільний дохід. Отже, можливі ризики від втрати капіталу, які варто звести до мінімуму. Підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» як об'єкт інвестиційних вкладень має можливість забезпечити досить оперативну та швидку реалізацію власної продукції, що в кінцевому результаті призведе до швидкої конвертації у фінансові кошти, що є досить важливим показником ефективності інвестиційної діяльності організації.

Розглядаючи підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» щодо оцінки його життєвого циклу, можна зазначити, що організація знаходиться на етапі

поступового старіння. Це можна пояснити тим, що підприємство досить тривалий час знаходиться на ринку, а саме 26 років, й від початку діяльності не мало потреби для досягнення максимальної конкурентоспроможності. Крім того підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» досить довгий час було єдиним гравцем на локальному ринку хлібопекарської промисловості. Таким чином етап поступового старіння ніколи б не настав, проте керівництво підприємства постійно усвідомлювало необхідність його відновлення. Крім того поступово на ринок почали виходити нові гравці, а вже присутні конкуренти все більше почали претендувати на більшу частку ринку. Неефективна стратегія розвитку, неоптимальна система мотивації, закритість до нових ідей та технологій певним чином сприяють формування умови для погіршення результатів діяльності підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98». В результаті підприємство поступово втрачає свої позиції на ринку. Тому у ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» є два варіанти щодо розвитку в довгостроковій перспективі: оптимістичний або ж песимістичний (рис. 3.1).

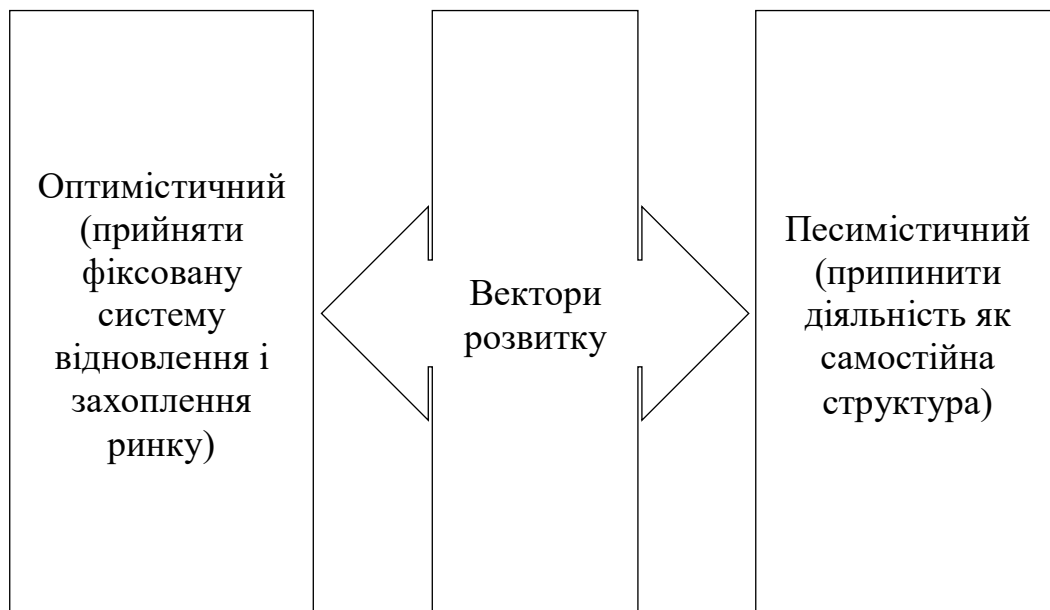

Рис. 3.1. Варіанти розвитку діяльності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

Для уникнення перебігу саме песимістичних подій, варто підприємству провести інвестування із залученням реального капіталовкладення як у вигляді матеріальних так і в нематеріальних активах.

Відзначимо, що однією з головних стратегічних цілей підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» є входження у крупні торгові мережі (наприклад ЕКО-маркет чи АТБ а також і в інші мережі, які присутні в регіоні), що в свою чергу формує перелік завдань, які варто здійснити саме для реалізації цілі (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Завдання для реалізації цілей ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

Входження до крупних торгових мереж дозволить розширити ринок збуту. Проте може виникнути проблема, оскільки щоб увійти в такі мережі, як ЕКО-маркет чи АТБ потрібно мати сертифікат на продукцію. Підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» має відповідні сертифікати якості, проте не ті, які потрібні саме для виконання поставленої цілі.

Отже, розширення ринку збуту означає збільшення й обсягів виробництва, проте наявні виробничі потужності підприємства не дадуть можливості виробляти необхідну кількість продукції. Нарощування обсягів виробництва, розширення асортименту продуктів з урахуванням нових тенденцій на ринку хлібопродуктів а також стандартизація продукції потребує додаткового технічного забезпечення. Тому для підвищення ефективності досягнення поставлених цілей підприємству потрібно здійснювати активну маркетингову діяльність.

Отже, потреба щодо залучення інвестицій полягає в наступному:

1. Отримання сертифікації НАССР.

НАССР – системи управління безпечністю харчових продуктів. Такий стандарт потрібний саме для входження в крупні торгові мережі. Нині підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» має лише сертифікацію серії ISO 22000, що містить у собі чітко описане визначення області застосування. Але умови отримання сертифікації НАССР містять в собі ще ряд інших, більш ширших вимог для входу саме в крупні торгові мережі.

Тому варто підприємству ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» спрямувати інвестиційну діяльність саме на реальне капіталовкладення в нематеріальні активи, що в свою чергу дозволить досягти стратегічних цілей поставлених перед ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98».

Таким чином сертифікація НАССР дає підприємству перелік внутрішніх та зовнішніх вигод:

- в основі системи НАССР знаходиться системний підхід, що містить параметри безпечності харчових продуктів на всіх етапах життєвого циклу (від моменту отримання сировини й до використання продукту кінцевим споживачем);
- певним чином підвищується довіра споживачів до продукції, що виробляється підприємством;
- є можливість виходу на нові, в тому числі світові ринки та розширення вже існуючих ринків;

- підвищення інвестиційної привабливості підприємства;
- зменшення числа рекламацій за рахунок забезпечення стабільної якості продукції;
- точне виявлення критичних процесів й концентрація на них основних ресурсів та можливостей підприємства;
- значна економія саме за рахунок зменшення частки бракованої продукції в загальному обсязі виробництва;
- документально підтверджена впевненість з питань безпеки продукції, що виробляються підприємством, що є особливо важливо саме при аналізі претензій або в судових позовах;
- створення та підтримка репутації виробника щодо якісної та безпечної продукції харчування.

2. Нарощування обсягів виробництва продукції.

Вихід підприємства на нові ринки дозволить збільшити кількість продукції, яку можна реалізувати. В середньому підприємству ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» потрібно збільшити власні виробничі потужності на 20-30% в довгостроковій перспективі. Саме тому інвестиції варто спрямовувати на оновлення та збільшення одиниць технічної бази.

3. Розширення асортименту продукції підприємства. Розширення асортименту продукції варто направити саме на види товарів у галузі хлібної промисловості, попит на які поступово зростає. Тому підприємству варто направити інвестиції на збільшення одиниць технічної бази саме для забезпечення можливості впровадження нових видів продукції.

4. Підвищення рівня конкурентоспроможності, що є результатом всіх зусиль, які спрямовані на покращення діяльності ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98». Тому, обґрунтувавши всі потреби щодо залучення інвестицій у ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» визначили способи та методи інвестування – реальне капіталовкладення та матеріальні й нематеріальні активи підприємства.

3.2. Розробка інвестиційного проекту для підприємства

Інвестування у діяльність ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» варто здійснювати у напрямках інвестицій саме в матеріальні й нематеріальні активи підприємства. Матеріальне інвестування передбачає оновлення деяких видів обладнання. Інвестиції в нематеріальні активи для підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» передбачають отримання сертифікації НАССР, що допоможе організації вирішити проблемні питання.

Розглянемо процес виготовлення хлібних виробів для розуміння, які технічні засоби задіяна та на якому етапі (рис. 3.3).

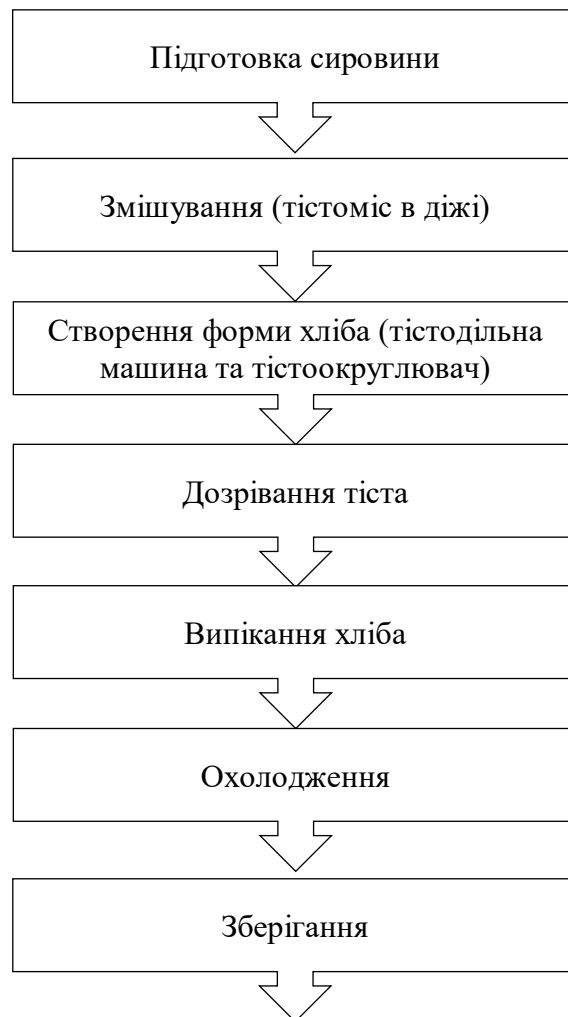

Рис. 3.3. Завдання реалізації цілі інвестиційного проекту ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Джерело: сформовано за даними [40]

Під проектом оновлення деяких видів обладнання розуміють доповнення технічної бази підприємства хлібопекарською технікою, яка потрібна для нарощування кількості випуску хлібних виробів. Проект отримання сертифікації НАССР дозволить увійти з своєю продукцією у крупні торгові мережі. Дані інвестиції дозволять реалізувати стратегічну ціль поставлену перед підприємством. Зазначені проекти варто реалізовувати паралельно, адже без реалізації одного частково втрачається сенс іншого.

Процес інвестування демонструє повний цикл виготовлення хлібних виробів. Проте для нарощування кількості продукції ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» потрібні лише деякі види обладнання, які потрібні для основного процесу виробництва та в які слід інвестувати. Мова йде про лінію подільник / округлювач, піч подова, піч ротаційна тістоміс та діжі а також візки для зберігання готового хліба. Потребу в інвестиціях саме в обладнання для виготовлення хліба можна пояснити, що на даний вид продукції спостерігається підвищений попит. При цьому хліб буде ключовим при продажі в нових крупних торгових мережах, куди планує увійти підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98». В результаті аналізу первинних джерел підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» розглянемо структуру видів продукції (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Структура видів продукції ТОВ «ДЕЛЬТА-98», 2022-2023 роки

Показник	Вид продукції			
	Хліб	Булки	Круасани	Печиво
Кількість реалізованої продукції	77,7%	20,4%	5,7%	4,3%
Виручка від реалізації	82,7%	14,3%	6,2%	4,8%
Валовий прибуток	75,4%	19,1%	7,6%	5,9%

Джерело: сформовано за даними [40]

З даних таблиці 3.1 видно, що кількість хліба становить 77,7% всієї реалізованої продукції за останні три роки. Проте вартість реалізації аж 82,7% відповідно до вартості проданого товару. Також 75,4% всього валового прибутку становить прибуток від реалізації хліба. Таким чином категорія «Хліб» займає лідируючу позицію серед всіх показників, тому саме в цей вид продукції потрібно залучати додаткові кошти.

Для придбання нового обладнання підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» може звернутися до компанії «Кумкауа». Дана компанія є відомим турецьким виробником хлібопекарського та кондитерського обладнання нового покоління. Нині на світові ринки компанія «Кумкауа» постачає понад 150 найменувань різних машин. В Україні клієнтами компанії «Кумкауа» є понад двісті організацій. Компанія «Кумкауа» також надає повний сервіс починаючи з монтажу обладнання та закінчуючи навчанням персоналу.

Отже, для розрахунку економічної ефективності доцільності інвестиційного проекту щодо оновлення окремих видів обладнання потрібно провести розрахунки витрат на придбання техніки саме для виготовлення хлібних виробів. При цьому витрати формуються із ціни обладнання від компанії «Кумкауа» а також включає транспортні витрати та монтаж обладнання.

Відмітимо, що витрати на транспортування нового обладнання з Туреччини становлять 3-5% вартості нового обладнання, а витрати на монтаж в межах 7-10%. У табл. 3.2 представлено розрахунок витрат на придбання нового обладнання для ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98».

Як видно з даних табл. 3.2 підприємству ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» потрібно придбати обладнання на суму 2,636 тис. грн. При цьому у структурі витрат сама вартість обладнання складає 92,7% від загального числа витрат, а на транспортування й монтаж припадає відповідно 2,5% й 4,8%. Зазначене обладнання є мінімальний набір, який допоможе підприємству ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» реалізувати мету щодо нарощування виробничих потужностей з метою для розширення ринку збуту.

Таблиця 3.2

**Розрахунок на придбання нового обладнання
для ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»**

Назва нового обладнання	Кількість	Вартість, грн.	Витрати на (грн.)		Первісна вартість обладнання, грн.
			транспортування	монтаж	
Тістоміс + діжа SP130K	1	821000	20000	35000	876001
Лінія подільник/округлювач DR-22	1	160	5000	12000	17161
Піч подова EF2050	1	695000	16000	34000	745001
Піч ротаційна LIDER250	1	920000	21000	44200	985201
Візок TAR 270	10	9300	4200	0	13510
Разом	14	2445460	66200	125200	2636874

Джерело: сформовано за даними [40]

Відмітимо, що неможливо налаштувати процес виробництва хліба з вже наявного обладнання на підприємстві ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» таким чином, щоб нарощувати кількість виготовленої продукції. Для цього, наприклад, не потрібна додаткова шафа попередньої витримки, оскільки тривалість дозрівання тіста триває всього лише від 5 до 15 хвилин. Це свідчить, що процес виробництва хліба можна оптимізовано налагодити таким чином, щоб цикли виготовлення не були паралельними на одній і тій же станції. Також не має потреби саме у додатковому обладнанні, яке задіяне в процесі підготовки щодо виготовлення хлібопродуктів, адже час початку кожного циклу має бути іншим, щоб уникнути співпадіння.

Проте загальна потреба щодо площі приміщення для нової лінії виготовлення має не перевищувати 30 м². Оскільки площа виробничого

приміщення підприємства становить понад 700 м² і є незадіяні для виробничих цілей достатні площі, можна зробити висновок, що місця для встановлення нового обладнання на ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» вистачає.

Розрахуємо продуктивність нової лінії виробництва хліба на підприємстві ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Продуктивність нової лінії виробництва хліба на ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Середня тривалість циклу (год.)	Ємність діжі (тісто), кг	Вихід хліба, кг	Середня кількість буханок хліба за цикл, шт.	Продуктивність шт. за цикл
1,25	200	150	214	214 / 1,25

Джерело: сформовано за даними [40]

Зазначимо, що вага готового хліба становить понад 75% ваги тіста. Середня вага готового хліба підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» становить 700 грам (при цьому мінімальна вага – 300 грам, максимальна – 1500 грам). Тому процес виготовлення (тобто один цикл) триває в середньому від 60 до 90 хвилин (при цьому 30-50 хвилин іде на підготовку до випікання, 30-60 хвилин йде на випікання).

Таким чином за один цикл який триває близько 75 хвилин нова лінія виробництва хліба дозволить виробляти 214 буханок. Для обґрунтування доцільності ефективності даного обладнання варто порівняти продуктивність нової лінії із вже наявною лінією на підприємстві ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» (табл. 3.4).

За інформацією підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» наявна вже техніка, а саме тістоміс, який відіграє одну з головних ролей при виготовленні хліба, вже є застарілим а тому його виробнича потужність дещо менша в порівнянні з тістомісом SP130K від компанії «Kumkaya».

Зміна об'єму тіста на 50 кг та швидкості замісу тіста всього на 0,17 год. (тобто 10 хв.) призведе до кардинальних змін. Так, продуктивність завдяки покращенню вищезгаданих показників, зросте на 53 буханки за час в 10 хвилин й з додатковою ємністю діжі ємністю 50 кг.

Таблиця 3.4

Порівняння продуктивності нової лінії та наявної лінії виробництва хліба на ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Показник	Лінія		Відхилення	
	нова	наявна	абсолютне	відносне, %
Середня тривалість циклу (год.)	1,25	1,42	0,17	13,6
Ємність діжі (тісто), кг	200	150	-50	-25
Вихід хліба, кг	150	112,5	-37,5	-25
Середня кількість буханок хліба за цикл, шт.	214	161	-53	-25
Продуктивність шт. за цикл	214 / 1,25	161 / 1,42	-53 / 017	-25

Джерело: сформовано за даними [40]

Визначимо фінансову ефективність нової лінії виробництва хліба на підприємстві ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98». Для цього варто визначити середню собівартість хлібного виробу а також ціну реалізації продукції. Потім можна визначити потенційну виручку за певний термін часу. В результаті дослідження щодо собівартості продукції ТОВ «ДЕЛЬТА-98» отримали дані, які наведені в табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Структура ціноутворення хліба на ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»

Показник	Значення
Собівартість 1 од. хліба (700 гр.)	18
Прибуток	5,5
Ціна без ПДВ	21,6
ПДВ (20%)	5,4
Ціна 1 од. хліба з ПДВ	27

Джерело: сформовано за даними [40]

Отже, ціна реалізації хліба вагою 700 грам складає 27 грн. При цьому валовий прибуток буде 5,5 грн. З урахуванням цих даних а також дані про те, що вся виготовлена продукція реалізується на 90% можна вирахувати фінансові надходження від виробленої продукції із застосуванням нової лінії виробництва хліба на підприємстві ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98»:

кількість циклів виробництва хліба на новій лінії за добу становить

$$24 / 1,25 = 19,2 \text{ разів};$$

середня кількість виготовлених одиниць буханок хліба за добу становить

$$19,2 \times 214 = 4108,8 \text{ штук};$$

вартість реалізованої продукції за добу без урахування ПДВ

$$4108,8 \times 21,6 \times 0,9 = 79875,1 \text{ грн.};$$

вартість реалізованої продукції за добу з урахування ПДВ

$$4108,8 \times 27 \times 0,9 = 99843,8 \text{ грн.};$$

собівартість виготовленої продукції за добу

$$4108,8 \times 18 = 73958,4 \text{ грн.};$$

валовий прибуток від реалізації хліба за добу виготовленого на новій лінії виробництва хліба на ТОВ «ДЕЛЬТА-98»

$$79875,1 - 73958,4 = 5916,7 \text{ грн.}$$

Для запуску нової лінії потрібно наймати додатковий персонал й надати певні інструкції та знання щодо специфіки обладнання нової лінії та його

особливості. Для цього варто найняти 4 робітників із заробітною платою 12,5 тис. грн. При цьому загальний фонд оплати праці працівників нової лінії складе 50 тис. грн. В табл. 3.6 наведені витрати для реалізації інвестиційного проекту.

Таблиця 3.6

Витрати на впровадження проекту на ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98», тис. грн.

Витрати	Значення
Придбання обладнання	2445,460
Транспортування обладнання	66,200
Монтаж обладнання	125,200
Оплата праці нових працівників	600,0
Собівартість хліба	26625,1
Всього	29801,9

Джерело: сформовано за даними [40]

Таким чином, витрати на впровадження інвестиційного проекту становлять 29801.9 тис. грн. на рік.

Наступним кроком буде розрахунок амортизації обладнання нової лінії виробництва хліба для підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» з використанням методу рівномірного нарахування, якщо термін експлуатації становитиме 10 років:

норма амортизації річна становить

$$100\% / 10 = 10\%;$$

сума амортизації за рік складе

$$2636,874 \text{ тис. грн.} \times 10\% / 100\% = 263,7 \text{ тис. грн.}$$

сума амортизації за 5 років використання нового обладнання збільшить грошовий потік на 1318,5 тис. грн.

Отже, джерелом інвестиційних коштів буде прибуток підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98», розмір якого є достатнім для того щоб покрити інвестиційні витрати.

Для того щоб розрахувати чистий грошовий потік необхідно визначити чистий прибуток (від реалізації продукції в оптових цінах, адже надходження будуть від торгових мереж, яким підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» реалізує хліб за іншими цінами). Середня оптова ціна дорівнює 25 грн.

Розрахуємо грошові надходження за рік:

собівартість виготовленої продукції за рік

$$4108,8 \times 18 \times 365 = 29801,9 \text{ тис. грн.};$$

вартість реалізованої продукції за рік по оптових цінах без урахування ПДВ

$$25 \times 4108,8 \times 365 = 37492,8 \text{ тис. грн.};$$

прибуток від реалізації хліба за рік виготовленого на новій лінії виробництва хліба на ТОВ «ДЕЛЬТА-98»

$$37492,8 - 29801,9 = 7690,9 \text{ тис. грн.}$$

Ставка податку на прибуток у 2024 році дорівнює 18%, тоді:

чистий прибуток від реалізації хліба за рік після сплати податку на прибуток

$$7690,9 - 7690,9 \times 18\% = 6306,5 \text{ тис. грн.}$$

Зазначимо, що чистий грошовий потік щороку буде однаковим, або можлива його зміна внаслідок зміни цін саме на сировину або ставки оподаткування. Тому чисті грошові надходження у 2025 та у наступні роки розраховується як сума чистого прибутку й амортизаційних відрахувань і буде становити:

$$6306,5 + 263,7 = 6570,2 \text{ тис. грн.}$$

Ставка дисконтування (i) становить – 10%.

Дані щодо розрахунків грошових потоків, очікуваних у результаті здійснення запропонованого інвестиційного проекту по встановленні додаткової лінії виробництва хліба на підприємстві ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98», наведені у таблиці 3.7

Таблиця 3.7

**Розрахунок грошових потоків ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98», очікуваних у
результаті здійснення інвестиційного проекту, тис. грн.**

Показник	Роки					Всього
	205	2026	2027	2028	2029	
Інвестиції	2636,87					2636,87
Амортизаційні відрахування	263,687	263,687	263,687	263,687	263,687	1318,44
Додатковий чистий прибуток	6306,5	6306,5	6306,5	6306,5	6306,5	31532,5
Чисті грошові надходження	6570,2	6570,2	6570,2	6570,2	6570,2	32851
Продисконтовані інвестиції	2373,19					2373,19
Продисконтовані грошові потоки	5913,18	5387,56	4927,65	4467,74	4073,52	24769,7

Джерело: сформовано за даними [40]

Визначимо дисконтовані показники ефективності впровадження запропонованого інвестиційного проекту.

Чиста теперішня вартість показує абсолютну величину ефекту від реалізації проекту (NPV) розраховується за формулою 1.3:

$$NPV = PV - I, \quad (3.1)$$

де PV – теперішня вартість доходу;

I – стартові інвестиції.

$$NPV = 24769,7 - 2373,2 = 22396,5 \text{ тис. грн.}$$

Індекс прибутковості дозволяє оцінити відносну величину ефекту від реалізації проекту (PI) розраховується за формулою 3.2:

$$PI = PV / I \quad (3.2)$$

$$PI = 24769,7 / 2373,2 = 10,4$$

Внутрішня норма доходності (або рентабельності) проекту визначає верхню межу допустимого рівня саме дисконтної ставки, перевищення якої робить проект збитковим (IRR) (формула 3.3):

$$IRR = NPV / I \times 100\% \quad (3.3)$$

$$IRR = 22396,5 / 2373,2 \times 100\% = 495,5\%$$

Середні надходження від інвестиційного проекту за 1 рік (PVt) розраховують за формулою 3.4:

$$PVt = PV / t, \quad (3.4)$$

де t – кількість періодів.

$$PVt = 24769,7 / 5 = 4953,94 \text{ тис. грн.}$$

Дисконтований період окупності дозволяє визначити проміжок часу, який необхідний для того, щоб відшкодувати початкові інвестиції з урахуванням часу (DPP) розраховується за формулою 3.5:

$$DPP = I / PVt \quad (3.5)$$

$$DPP = 2373,2 / 4953,4 = 0,48 \text{ року.}$$

Інвестиційний проект встановлення додаткової лінії виробництва хліба на підприємстві ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» є доцільним за всіма показниками ефективності інвестиційних проектів. При цьому термін окупності проекту становить всього менше півроку, що є досить гарним показником.

Проте з урахуванням початкової цілі ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» щодо входу у крупні торгові мережі, то головною складовою для реалізації цього є саме отримання сертифікації НАССР. Для того щоб мати місце реалізації виробленої продукцію з нової лінії виготовлення хліба варто спочатку домовитися з торговими мережами щодо можливості реалізації продукції саме через них. При цьому першочерговим завдання є саме отримання сертифікації НАССР, що в свою чергу, відіграє роль реального інвестування саме в нематеріальні активи підприємства.

Відомо, що система НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Point) була сформована Всесвітньою організацією охорони здоров'я (WHO) а актож FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations). Мета системи полягає у

визначенні контрольних точок, які є критичними при виробництві й аналіз ризиків, які пов'язані саме з гігієною та безпекою продуктів.

В основі системи НАССР:

- встановлення критичних меж;
- розробка системи моніторингу;
- розробка коригувальних дій;
- аналіз та оцінка ризиків;
- виявлення критичних контрольних точок;
- документування всіх стадій та процедур;
- розробка процедури перевірки розробленої системи.

Впровадження системи сертифікації НАССР коштуватиме підприємству від 30000 грн. Середній термін дії такого сертифікату становить 3 роки.

На рис. 3.4 наведено процес отримання сертифікації НАССР.

Рис. 3.4. Алгоритм отримання сертифікації НАССР

Джерело: сформовано за даними [9]

Отже, найважливішим ризиком від інвестиційного проекту є ризик відмови торгових мереж співпрацювати. Це головний компонент необхідний саме для досягнення цілі підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98», оскільки вищезазначена інвестиційна діяльність здійснюватиметься для входу у крупні торгові мережі. Але існуючі ризик можна певним чином уникати. Для цього варто домовитися з мережами щодо співпраці, підписати попередній договір. Потім після отримання сертифікації й обладнання бути впевненими, що є ринок збуту готової продукції.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження нами були сформовані наступні висновки.

1. В сучасних умовах ефективна робота будь-якого підприємства передбачає його розвиток та потребує витрат на поточний період, що в свою чергу призводить до отримання різноманітних майнових прав, включаючи при цьому й інвестиційні об'єкти. Використання інвестиційних об'єктів дає можливість здобути переваги саме в майбутньому, як у вигляді економічної вигоди, так й в сильній конкурентній позиції. Тому важливою умовою для забезпечення стійкого економічного розвитку будь-якого підприємства або всієї країни в цілому є саме активація інвестиційної діяльності.

2. Удосконалення управління інвестиційною діяльністю підприємства полягає саме в реалізації проекту в досить короткі терміни, й також в зведенні всіх інвестиційних ризиків до мінімуму. Будь-який інвестиційний проект передбачає наявність трьох основних учасників: інвестор, що інвестує власні кошти з метою їх збільшення; підприємство, що займається безпосереднім впровадженням проекту; та держава. При цьому підприємство прагне до максимізації прибутку та до підвищення своєї ринкової вартості

3. В сучасних умовах процес управління інвестиційною діяльністю підприємства є комплексом розробки та прийняття управлінських рішень, а також методів й прийомів щодо їх виконання, які в свою чергу спрямовані на організацію, координацію, планування та контроль ефективної реалізації інвестиційних проектів. При вирішенні встановлених завдань управління підприємства має враховувати умови й специфіку кожного конкретного інвестиційного проекту.

4. Об'єкт дослідження товариство з обмеженою відповідальністю ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98», підприємство хлібопекарної промисловості, що розташоване в м. Калущ Івано-Франківській області. Підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» функціонує з 1999 року (26 років) і за цей час займає значне місце на місцевому

ринку хлібопродуктів. Аналіз фінансового стану підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» є задовільним. Коефіцієнт покриття має позитивне значення, і щороку збільшується та показує, що саме поточні активи покривають короткострокові зобов'язання підприємства. Коефіцієнт швидкої ліквідності показує нездатність підприємства саме вчасно погасити власні короткострокові зобов'язання з використанням високоліквідних активів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить, що частина боргів підприємства, яка може бути погашена, певним чином зменшується.

5. Далі для отримання комплексної інформації про діяльність ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» було проведено SWOT-аналіз, що дало можливість виявити сильні й слабкі сторони підприємства, а також можливості й загрози ринку на якому підприємство ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» веде свою діяльність. Таким чином SWOT-аналіз ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» показав, що досліджуване підприємство має досить велику кількість сильних сторін, що має позитивний вплив на діяльність в цілому. Проте значна частина загроз, яких щороку стає більше, потребує прийняття жорстких мір саме в напрямку можливостей з метою уникнення збільшення слабких сторін.

6. З метою покращення конкурентних позицій ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» на ринку й покращення ефективності функціонування підприємству варто впроваджувати інвестиції. На виробничому підприємстві в більшості випадків це інвестиції саме в оновлення його виробничих потужностей. Нині залишається проблемою саме вибір найкращих об'єктів щодо інвестицій, що забезпечувало б максимальну віддачу інвестованого капіталу. Таким чином для інвестора досить важливим й необхідним є комплексна оцінка потенційних напрямів інвестування з метою розуміння перспективи отримання вигоди.

7. В результаті аналізу інвестиційної привабливості ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» як за кількісними так й якісними показниками, можна відзначити, що досліджуване підприємство є привабливим для інвестування. При цьому джерелами інвестицій можуть бути також власні кошти підприємства, оскільки їх є достатньо саме для того, щоб перекрити витрати на розробленому проекті

щодо реального капіталовкладення. Інвестування у діяльність ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» варто здійснювати у напрямках інвестицій саме в матеріальні й нематеріальні активи підприємства. Матеріальне інвестування передбачає оновлення деяких видів обладнання. Інвестиції в нематеріальні активи для підприємства ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» передбачають отримання сертифікації НАССР, що допоможе організації вирішити проблемні питання.

8. Підприємству ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» потрібно придбати обладнання на суму 2,636 тис. грн. При цьому у структурі витрат сама вартість обладнання складає 92,7% від загального числа витрат, а на транспортування й монтаж припадає відповідно 2,5% й 4,8%. Зазначене обладнання є мінімальний набором, який допоможе підприємству ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» реалізувати мету щодо нарощування виробничих потужностей з метою для розширення ринку збуту. Інвестиційний проект встановлення додаткової лінії виробництва хліба на підприємстві ТЗОВ «ДЕЛЬТА-98» є доцільним за всіма показниками ефективності інвестиційних проектів. При цьому термін окупності проекту становить всього менше півроку, що є досить гарним показником.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуалізація методики аналізу інвестиційної діяльності на регіональному рівні. *Бізнес Інформ*. 2024. Випуск № 11. С. 134-140. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-11_0-pages134_140.pdf (дата звернення: 25.08.2025).
2. Артеменко Л. П., Петрук Ю. В. Особливості стратегічного планування підприємства в кризових умовах. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2022. Випуск №22. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/260143> (дата звернення: 23.05.2025).
3. Балан В. Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу: навчальний посібник. Київ: Видавництво Наукова столиця, 2018. 200 с.
4. Березіна Л. М., Баган Н. В. Актуальні проблеми використання ресурсів аграрних підприємств. *Вісник Черкаського університету*. Серія: Економічні науки. 2018. Випуск № 4. С. 12-21.
5. Белко І. А. Проблеми впровадження стратегічного управління розвитком аграрних підприємств Хмельниччини. *Економіка АПК*. 2018. Випуск №4. С. 106-111.
6. Бланк І. А. Інвестування: підручник. Київ: Видавництво «Лібра», 2020. 768 с.
7. Бланк І. О., Гуляєва Н. М., Вавдійчик І. М. Інвестиційний менеджмент: підручник: Київ: Видавництво Державний торговельно-економічний університет, 2023. 504 с.
8. Бортнік С. М. Практичне застосування збалансованої системи показників як інструмента стратегічного планування діяльності підприємства. *Вісник Волинського інституту економіки і менеджменту*. 2017. Випуск № 10. С. 40-51.
9. Бровкова О. Г. Стратегічний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Видавництво Центр учбової літератури, 2017. 224 с.

10. Бутко М. П., Дітковська М. Ю, Задоржна С. М. та ін. Стратегічний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 376 с.

11. Бушовська Л. Б. Управління інвестиційною діяльністю як важливий складник економічної безпеки підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск № 11. С. 170-176.

12. Волошина А. Р. Ризик-менеджмент в системі економічної безпеки підприємства. *Економіка і менеджмент. Перспективи інтеграції та інноваційного розвитку*. 2022. Випуск № 6. С. 66-68.

13. Гайдай Г. Г. Інвестиційний портфель як важлива складова інвестиційної стратегії. *Вісник Національного транспортного університету*. 2019. Випуск 2(44). С. 48-55.

14. Галько Л. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. *Економіка і суспільство*. 2021. Випуск № 31. С. 63. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-31-63 (дата звернення: 01.04.2025).

15. Геєць В. М. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю. Київ: Видавництво Наукова думка, 2018. 292 с.

16. Герасимчук З. В. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Видавництво Центр учбової літератури, 2018. 328 с.

17. Гладкова А. О. Стратегічний розвиток підприємства в умовах глобальної конкуренції. *Економіка і організація управління*. 2019. Випуск № 4. С. 198-209.

18. Горалчук І. В. Стратегічне управління організацією в мовах невизначеності. *Економіка і управління*. 2024. Випуск №2. С. 145-151.

19. Гринько П. Л. Дослідження формування інвестиційної політики підприємств як важливого фактору їх стратегічного розвитку. *Технологічний аудит і резерви виробництва*. 2016. № 1/3(27). С. 63-68.

20. Гужавіна І. В. Фінансова стратегія та її роль в системі управління підприємством. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. Випуск № 4. С. 85-91.

21. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності: начальний посібник. Київ: Видавництво Політехніка, 2022. 186 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/9ee52a56-ce43-4daf-b80d66d7c9849342/content> (дата звернення: 16.05.2025).

22. Давиденко Н. М., Буряк А. В., Скрипник Г. О. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України: монографія. Київ: Видавництво ЦП «Компринт». 2017. 388 с.

23. Дергалюк М. О. Фондовий ринок: практикум. Київ: Видавництво КПП ім. Сікорського, 2023. 99 с.

24. Денисюк О. Г., Цаль-Цалко Ю. С. Стратегія і тактика управління об'єктами інвестиційної діяльності бізнесу у сфері виробництва молочних продуктів в умовах резильєнтності. *Економіка та суспільство*. 2025. Випуск №74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-29> (дата звернення: 01.09.2025).

25. Долішній М. І., Беленький П. С. Інвестиційна політика в умовах євроінтеграції. Львів: ІРД НАН України, 2019. 254 с.

26. Єпіфанова І. Ю., Мельник О. Г. Фінансова діяльність підприємств: навчальний посібник. Суми: Видавництво СумДУ, 2021. 292 с.

27. Каут О. В., Дунайчук С. М. Аналіз типових інвестиційних стратегій промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. Випуск № 7. С. 20-24.

28. Кіреєва А. І. Інвестиційна діяльність підприємств: теорія і практика: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2020. 212 с.

29. Клименко С. М. Управління інвестиційною діяльністю підприємства: навчальний посібник. Київ: Видавництво ЦУЛ, 2021. 240 с.

30. Коритько Т. Ю., Крук О. М. Процес формування інвестиційної політики підприємства. *Вісник Донбаської державної машинобудівної академії*. 2016. Випуск № 3(39). С. 86-90.

31. Костюк В. Р., Семеній А. А. Інвестиції та інвестиційна діяльність компанії: поняття й класифікація. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. Випуск № 3 (285). С. 126-132.

32. Крамаренко Г. О. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Харків: Видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 368 с.

33. Кузьмін О. Є., Гудзь П. В. Інвестиційне забезпечення економічного зростання підприємств. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 220 с.

34. Кучер А. В. Інвестиційна діяльність: макро- та мікроекономічний аспекти: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 248 с.

35. Ліпич Л. І. Інвестиційне управління підприємством: навчальний посібник. Рівне: Видавництво НУВГП, 2020. 192 с.

36. Мазаракі А. А., Алексеев І. В. Фінансово-економічна оцінка інвестиційних проектів: теорія і практика. Київ: Видавництво КНЕУ, 2017. 276 с.

37. Михайлик О., Бірак Є. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка і суспільство*. 2023. Випуск № 58. С. 86. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-58-86 (дата звернення: 05.04.2025).

38. Олейнікова Л., Череп А., Череп П. Управління ефективністю інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва: монографія. Київ: Видавництво ЦП «Кондор». 2018. 276 с.

39. Онищенко В. М. Економіка підприємства: підручник. Полтава: Видавництво ПУЕТ, 2022. 540 с.

40. Офіційний сайт ТОВ «Дельта-98». URL: <https://opt.vysochanka.com.ua/kontakty/> (дата звернення: 05.02.2025).

41. ТОВ «Дельта-98». URL: https://youcontrol.com.ua/contractor/?type=last_year&id=6199117&tb=financial-statements (дата звернення: 11.03.2025).

42. Пересада А. А. Інвестиційне проектування: підручник. Київ: Видавництво КНЕУ, 2020. 400 с.

43. Про інвестиційну діяльність: закон України від 18.09.1991 р. № 1560XII (із змінами і доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/156012> (дата звернення: 04.06.2025).

44. Про захист іноземних інвестицій на Україні: Закон України від 10.09.1991 № 1540 а <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12> (дата звернення: 04.06.2025).

45. Погрібна К. А., Шевчук О. В. Фінансово-економічні аспекти управління інвестиціями: навчальний посібник. Київ: Видавництво НАУ, 2019. 256 с.

46. Пономарьов В. С. Методи оцінювання ефективності інвестиційних проектів: навчальний посібник. Дніпро: Видавництво НМетАУ, 2020. 144 с.

47. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства: підручник. Київ: Видавництво Центр учбової літератури, 2021. 504 с.

48. Савицька С. І. Значення інвестиційної діяльності для розвитку вітчизняної економіки. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2024. Випуск № 1. С. 15. DOI: 10.37406/2706-9052-2024-1.15 (дата звернення: 15.06.2025).

49. Савченко Т. І. Інвестиційна привабливість підприємства: методи оцінювання та шляхи підвищення. *Фінанси України*. 2021. Випуск № 6. С. 60-68.

50. Сімкова Т. О., Байда О. К. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8477> (дата звернення: 12.04.2025).

51. Скотнікова Л. П., Угрімова І. В. Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. 2018. Випуск № 19(1295). С. 19-22.

52. Степанова А. А. Інвестування в схемах і таблицях: підручник. Ч. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2023. 102 с.

53. Тарасюк Г. М. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств: монографія. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ, 2018. 316 с.

54. Томецький В. М. Внутрішнє регулювання інвестиційної діяльності підприємства. Київський економічний науковий журнал. 2025. Випуск №9. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-9-35> (дата звернення: 05.10.2025).

55. Філіппов М. Створювати інноваційні проекти варто вже зараз: не чекаючи закінчення війни. Delo.ua. 2022. URL: <https://delo.ua/news-companies/stvoryuvati-innovaciini-proekti-varto-vze-zaraz-ne-cekajucizakinchennya-viini-398354/> (дата звернення: 23.09.2025).

56. Чернишов В. В. Напрями розвитку інвестиційної діяльності підприємств. *Modern Economics*. 2021. Випуск № 26. С. 167-172.

57. Шинкаренко В. Г. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Видавництво ЦУЛ, 2022. 480 с.

58. Шинкарук Л. В., Биховченко В. П., Власенко Т. О., Власенко Ю. Г. Організація проектної діяльності: навчальний посібник Київ: НУБіП України, 2021. 341 с.

59. Шинкарук Л. В., Деліні М. М., Суханова А. В., Алексеєва К. А. Управління бізнес-проектами: навчальний посібник Київ: НУБіП, 2021. 325 с.

60. Arnold, G. *Corporate Financial Management*. 6th ed. Harlow: Pearson, 2019. 832 p.

61. Fabozzi, F. J. *Handbook of Finance: Investment Management and Financial Management*. – New York: Wiley, 2018. – 864 p.

62. Pike, R., Neale, B. *Corporate Finance and Investment: Decisions and Strategies*. – 9th ed. – Harlow: Pearson Education, 2021. – 736 p.

63. Ross, S., Westerfield, R., Jaffe, J. *Corporate Finance*. – 13th ed. – New York: McGraw-Hill, 2022. – 1100 p.